Kat. Komp.
18379
I Mag. St. Dr. P

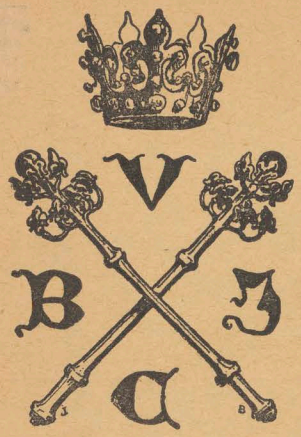

18379

Niegolewski Bernardus
abbas Andrejoviensis
Chudzicki Georg. Gratulatio.
[latine et polonice]

PANEG et VITAE
Polon. 4°
№ 601.

Rekt 0554.

GRATULATIO

ILLUSTRISSIMO, & REVERENDISSIMO DOMINO,

D. BERNARDO

DE NIEGOLEWO

NIEGOLEWSKI

ABBATI ANDREJOVIENSI.

Cùm poſt Inaugurationem Sui in ABBATIALEM HONOREM; Majorem in Poloniam veniret ad inviſendos PENATES;

Nomine Univerſitatis Cracovien: ſuæq; Academiæ Poſnanienſis

FACTA.

POWINSZOWANIE

IASNIE WIELMOZNEMU JMCI XIĘDZU

BERNARDOWI

Z NIEGOLEWA

NIEGOLEWSKIEMU

OPATOWI JĘDRZEIOWSKIEMU;

Gdy po Swoim Poświęceniu ná OPATCTWA Doſtoyność; do Wielkiey Polſki przyiechał náwiedzić DOM Swoy Oyczyſty;

Imieniem Krakowſkiey y Poznańſkiey Akádemii

Przez M. JERZEGO CHUDZICKIEGO, Filozofii Doktora, y Profeſſorá.

UCZYNIONE.

Roku Pańſkiego 1771.

w POZNANIU w Drukarni AKADEMICKIEY.

42. ſſ.

ARMA GENTILITIA NIEGOLEWSKIORUM

BIBLIOTH: UNIV. JAGELLONICAE

18379.I.

I. Porta patens? Turres? NIEGOLESCIUS Hector in iſtis?
Dant robur Patriæ, dant ſua fulcra Dijs.
Co NIEGOLEWSKICH Bramy? Mury? y Rycerze,?
Z Nich Oyczyzna ſwę całość, Kościoł zaſzczyt bierze.

II. Excubat Hic unus pro mille Polonus Achilles,
Hoc Duce tuta DOMUS, nulla periſcla timet.
Jeden za tyſiąc Polſki Ten Achilles ſtanie,
Gdzie idzie o Oyczyzny y Domu ſtaranie.

C. K. BIBLIOTHECA VNIV. IAGELL. CRACOVIENSIS

IN STEMMA
ILLUSTRISSIMI ABBATIS

Prætulit arma togæ, ſed pacem armatus amavit *Lucan.*
Hic ego Dux milesq; bonus. *Tibul.*
Vincit, quem reſpicit hoſtem. *Lucan.*
Cùm ſtat unus, caſtra facit. *Sarbiev.*
Non tantum tela nec ignes, quantum Te metuo. *Silius.*
Vir factîs Maxime, cujus
Dextera per ferrum, pietas ſpectata per ignes. *Ovid.*
Solusq; per omnes
Ibit perſonas, & turbam aget in uno. *Manil.*
Populus ſuperamur ab uno. *Ovidius.*
Nulla acies vicit tantum, pendebat ab uno
Roma Viro. - - - *Manil.*
Stant quoque pro nobis, & proſunt mœnibus urbis
Et ſunt præſentes, auxiliumq; ferunt. *Ovid.*
Inter mille viros, murum tamen occupat unus. *Ovid.*
Illum neglectis victoribus omnes
Belligerum ceu Numen amant. *Statius.*
Me ſolum quæſo, me toti opponite bello. *Silius.*
Perpetuos meruit Domus iſta triumphos. *Ovidius.*
Optimus imperio, & fortis Bellator in armis. *Dares.*
media inter prælia ſemper
Stellarum cæliq; plagis, Superisq; vacavi. *Lucanq.*
Nec pietate fuit, nec bello major et armis. *Auſonus.*
Ex queis Dux fieri quilibet aptus erat. *Ovidius.*
Maximus ille armis, maximus ille toga. *Idem.*
Verus Ductor adeſt, & vivida Martis imago
Ardet inexpleto ſævi Mavortis amore. *Claud.*
Hic ſatus ad pacem, hic caſtrenſibus utilis armis. *Prop.*
Utque hoſtes armis, meritis ſic vincit Amicos. *Claud.*
Multa ſecundo prælia Marte gerunt *Lucan.*
Ipſe ego bella manu didici cædesq; Virorum
Perficere, & clypeos, atque arma movere per artem. *Homerq.*

MECÆNATUM ILLUSTRISSIME

EX quo has in oras perlatum est Te Cistercienſium Ordinis Andrejoviæ factum esse ANTISTITEM, continuo illud ad officium debitæ à nobis Tibi observantiæ animum cogitationemq; advertimus; qui omnes, quos hìc provinciam Academicam ſuſtinere Cracovienſis Scientiarum Univerſitas volu

IASNIE WIELMOZNY PANIE

JAk tylko powzięliśmy wiadomość, żeś Opactwa Jędrzeiowskiego Dostoieństwo otrzymał, natychmiast wszelkie na przyzwoite Imieniowi Twoiemu uszanowanie od nas obrociliśmy siły; byśmy ci, ktorych tu do Szkoł uczenia wyznacza Krakowska Akademia, iuż w Imiennikach Przezacnych Twoich, iuż w Sercach Zakonu Cysterskiego z-

voluerit, tam Gentis Tuæ Illuſtriſſimæ, quã Sacerrimæ Religionis ex acceſſione Dignitatis Tuæ conceptis, quam eſſe poſſint, maximis lætitiis gratulando adeſſemus. Cæterũ ſat conſonè proviſum eſt impenſis noſtris erga Te ſtudiis; & quod nuper Te CÆNOBIARCHAM ſalutandi, delatamq; meritis honorificam Dignitatem gratulandi cultoribus inerat deſiderium tuis; idem ipſum & ſtimulavit in præſens vere addictos Tibi, & plurimis, quæ modo máximæ juſtiſſimæq; haberi poſſint, de cauſis ſuaſit, ut id modo præſtemus.

Suaſit primũm Domus Gentisq; Tuæ in nos & vero longe munificentiſſimæ Avita Excelſitas, cujus commendationi, niſi beneficiorum ignavi æſtimatores audire noluerimus, quoquo modo potuiſſemus deeſſe. Suaſit deinde caſtiſſimæ inſtitutionis Tuæ dulciſſima recordatio: quod eximiam Indolem, moresq; egregios has inter noſtras (vellem vendices eſſe Tuas) Muſas; ex Majorum Tu

orum

szczęśliwienia Twoiego rodzącą się pociechę oświadczeniem uprzeymości dostateczniey powiększyli. Wszakże dogodziłosię zupełnie chęciom naszym: a kto reśmy mieli żądania winszować Ci Godności, y powitać OPATEM; też same prawdziwie obowiązanych Tobie wzbudziły, y z wielu, iakie tylko być nayspra wiedliwsze przyczyny mogą, skutecznie przynagliły byśmy ie dziś oświadczyli.

Przynagliła nas nayprzod Domu Twoiego a na nas szczodrobliwie łaskawa starożytna Wspaniałość, ktorey tedybyśmy chyba wystáwiać obowiązanemi nie byli: gdybyśmy za nieczułych Dobrodzieystwa szacownikow być chcieli rozumieni. Przynagliła powtore słodka pamiątka ozdobnego cwiczenia Twego, że wysoki Umysł, y śliczne obyczaie w tych naszych (chciałbym cale, żebyś ie swemi nazwał) Szkołach na przykład Przodkow swoich do cnoty

przy-

orum exemplis formans, huic, quæTe nunc exornarit, Infulæ præluseris. Suaſit poſtremò publica ex adventu Tuo omnibus concepta lætitia, cujus in ſocietatem veniemus, ſi obſtrictæ nominibus plurimis voluntatis noſtræ argumentum valeamus declarare.

Alia etiam, quæ hanc Academiam obſtringant Tibi, non deſunt argumenta. Vota illa, in quibus erga Te propenſiſſimi Nomenq; Tuum concedamus nemini, ſtudia illa, à quibus inter moleſtiſſimos labores non temperamus nobis, Beneficia demum illa, quibus tū annis ſuperioribus Deceſſores noſtros, tum nos ipſos Majores Tui cumulatè proſequantur, fecere tantum, quin illud negligamus, unde conſtet luculenter, non ingratis collata eſſe.

Nam quis erit, qui Veſtrorum erga nos meritorum ignoret teſtes in noſtrum numero? Fuit non ita pridem Pałaſzowskius de Alma ſcientiarum Matre Vir meritiſſimo, quem

przynaglaiąc zdolney umieiętności do tego Dostoienstwa początki brałeś. Przynagliła na koniec brzmiąca w tym Kraiu pociecha z przybycia Twego; do ktorey uczesnistwa łaskawie dopuszczeni z wielu miar zniewoloną uprzeymość naszą oświadczyć możem.

Nawet y inne, ktore to mieysce obowiązały Tobie, upatruiemy pobudki. Te chęci, w ktorych ku Tobie y Imieniu Twoiemu niechcemy być uprzedzeni; ta przychylność, ktorey sobie szkolną pracą wybić z myśli nie możemy, te na ostatek Dobrodzieystwa, ktore to naszym Poprzednikom w dawnieyszych czasiech, to nam samym w ninieyszych latach Przodkowie Twoi swiadczą, tyle w nas dokazały, żebyśmy na to zwrocili staranie nasze, z kądby mogł każdy poznać, że ie nie żadnym niewdzięcznikom swiadczono.

Jakoż ktoż nie wie, iak wielu iest swiadkow Dobrodzieystw Waszych w Zgromadzeniu naszym? Był nie dawno Pałaszewski Mąż wielce zasłużony; ktorego mieliście nie tylko Proboszczem w Dobrach

quem non modo Curionem in Kazmierz fieri, sed plane in Amicorum Vestrorum numerum adscribi voluistis. Est Zołędzioskius in Republica Literaria recte factis clarissimus, quem ego cùm a Vobis honorificentissime nominari audiverim, tum ut dubitem, adduci nequeo, quin tum; hìc dum fuerit, magno in pretio à Vobis haberetur. Est Marciszoskius Cracovienſis Scientiarum Universitatis Rector Optatissimus, Quem majori, quã dici potest, benevolentia complexi fueritis. Sunt alii ex hoc nostro pusillo Cætu, quos ILLUSTRISSIMUM NIEGOLESKIORUM Nomen me teste honorificè nominet.

Quod si veró evocatus ac invitatus aliò Majorum Tuorum recte facta & singularē erga nos benevolentiam Tibi nolis tribui ME CÆNATUM ILLUSTRISSIME; hic idem cujus fasces & regimen capessiveris, Cænobii Andrejovienſis Cætus Candidissim, satis erit argumenti, ut Te ibi, ubi per tempus & locũ licu-

waszych, ale prawie w liczbie dobrze życzących sobie. Jest Zotędziowski Mąż zasług znakomitych, ktorego, gdy ia słyszę w dobrym u Was wspomnieniu, poznaię łatwo, iak tu w tych stronach znayduiącego się mogliście sobie szacować. Jest Marciszewski dzis naywyższy Akademii Krakowskiey Rządca; na ktoregoście osobliwszym sposobem łaskawi byli. Iest wielu innych w tey małey Zgromadzenia naszego garsztce, ktorych w Przeświętnym NIEGOLEWSKICH Imieniu, iako ia sam słyszałem, dość pamiętnie wspominaią.

Jeżeli zaś wezwany y zaproszony indziey Dobrodzieystw Imienia Twego ku nam przywłaszczać Sobie nie chcesz IASNIE WIELMOZNY PANIE ten sam Klasztor, w ktorym teraz Dostoieństwo y rządy otrzymałeś, dodaie nam pobudki, abyśmy Cię gdzie się tylko mieysca i czasu sposobność zdarzy,

licuerit, gratulantes excipiamus ac ovantes. Cætus ille orbatus Antistite, lacrymis justoq; comploratu ereptum sibi prosequebatur Patrem. Nactus Te & CÆNOBIARCHAM & Patrem Optimum, conversis in gaudium lacrymis non illam voluptatem videtur capere, quæ ex rerum suarum successu prosperrimo nata esse videatur. Quare cùm pro familiaritatis necessitudine, quæ inter Andrejovicnsē Cætum & nostram scientiarum Matrem intercesserit, unà cum Cænobii Andrejovienſis Viris demortuum ZIEMNICKIUM lugeremus, quid quæso officiet, ne cum iisdem NIEGOLESKIUM CÆNOBIARCHAM nactis vehementer lætemur? Ille utut desideratissimus familiaritate & humanitate amicos sibi conciliavit ex Nostris. Tu Majoresq; Tui beneficiis & plurimis indiciis probata liberalitate, aut clientes sibi fecerunt Majores nostros, aut emerunt vectigales.

Quare suscipe istud facillimus, quod in præ

sens

z pociechą i weselem witali. Zakon ten postradawszy Opata sprawiedliwemi łzami i żalem opłakował utraconego Oyca: Ciebie tylko OPATA zyskał y łaskawego OYCA, wesela tego ogarnąć niemógł, ktore z szczęśliwego swych żądań uskutecznienia na wszystkich wypływało. Zkąd gdyśmy przed tym dla związku przyiazności, ktora pomiędzy nami y Klasztorem Jędrzeiowskim zachodzi, y wraz z Zakonnym Zgromadzeniem nad śmiercią ZIEMNICKIEGO opłakiwali prawdziwie, coż bydź może na przeszkodzie, byśmy się razem z nimże nie cieszyli maiąc tamże w Jędrzeiowie NIEGOLEWSKIEGO OPATEM? Tamten aczkolwiek niecześnie postradany ludzkością y przyiemnością swoią ziednał sobie wielu między naszemi przyiaciół: Ty y Zacni Przodkowie Twoi łaskawością, dobroczynnością, szczodroblivością, y wielu dowodami okazaną choynością czcicielami swemi, wielu z naszych Przełożonych albo uczyniliście, albo sobie zakupili.

Przę-

lens conficimus, propensæ erga Te voluntatis nostræ immortale monumentum MECÆNATUM JLLUSTRISSIME, quod ut gratũ videatur, jam Tuarum, jam Majorum Tuorũ virtutibus plenum est. Refert Tua erga Orthodoxorum, refert Majorum erga utramq; Rempublicam merita. Latini,& nativi sermonis coloribus expressum est: Latini ut pateat a doctis Doctissimo constructum esse;nativi, ut ab omnibus Gentis Tuæ clarissimæ lustrari possit. Legant Universi, quàm eximiis naturæ & fortunæ beneficiis ornatus sis, legant quàm à clarissimis Majoribus nomen & sanguinem derives Tuum. Hunc scopum respicit præsens gratulatio; hunc fructum unicè intuetur & ille, qui Tibi prosperrima precatur omnia præter immortalitatem, quam in hac vita nemo consequitur: quisquis bonus meretur.

MECÆNATUM JLLUSTRISSIMI

Servus demississimus.

A. O.

Przeto przyimiey proſzę ochotnie tō od naś napiſane na znak wieczney ku Tobie przychylności nie wielkie dzieło JASNIE WIELMOZNY PANIE, ktore żebyć przyiemne było, iuż Przodkow, iuż w łaśne Twoie zamyka Cnoty. Twoie w Kościelney Rzeczypoſpolitey, Przodkow Twoich i w Duchownym i w Swieckim Zgromadzeniu ogłaſza cnoty. Łacinſkim y rodowitym ięzykiem napiſaliśmy go. Łacinſkim, áżeby poznać było; że go uczeni dla Mądrego napiſali: rodowitym żeby go wſzyſcy czytaiąc zrozumieć mogli. Do czytaią ſię wſzyſcy iak Cię ślicznemi ſzczęście y natura ozdobiła darami, doczytaią ſię iak ze ſtarożytnych y zacnych Przodkow Jmię y Krew zabieraſz. To ieſt całe zamierzenie ninieyſzego winſzowania, tey iedynie korzyści ten dla ſiebie upatruie, ktoryć dobra wſzelkiego życzy procz nie śmiertelności, ktorey w tym życiu oſiągnąc trudno choćby też nayleppſzemu, ale wyſłużyć łatwo.

J. Wielmoznego Pana y Dobrodzieia
naynizſzy ſługa
M. J. Chudzicki Phiæ. Dr.

Reddendus est honor ei, qui honore dignus est, & ita quidem, ut nec adulationem adhibeamus, neque illius benevolentiam aucupemur(metuendum enim est, ne quis per hæc in vilitatem & contemptum incidat, & assentationem quandam exercens semet ipsũ probro afficiat) sed cum decoro conveniente id, quod decet, unicuique tribuendum est.

S. Jsidorus Pelus. Lib 4. Epi: 16.

Trzeba temu cześć oddawać, ktory czci godnym iest, trzebá zaś ták oddáwać, żebyśmy áni podchlebstwa używali, áni Dobroczynności iego zbytecznie wymagali (lękać się bowiem trzebá, áby kto przez to w podłość y pogardzenie nie wpadł, oraz podchlebstwo lubiąc, sam siebie nie szpecił) ále z przyzwoitym záleceniem, to, co komu przystoi, oddáwać trzebá. *S. Izydor.*

GRATULATIO.

PEr ego lubens ac ultro ferrem, boni si Cœli eam animo cogitationem siverint hærere meo; ut summarum Dignitatum in Clarissimos Viros dispensationem mecum ipse reputans, non Rerum solum publicarum Ordini venustissimo Numen adesse nullum, sed præterea omnia tacita quadam naturæ lege fieri, omnia mortalium studia fatô quodam dirigi, hoc saltem die liceat confiteri. Verum enimvero arcet grave flagitium tam nefando animo &co

gi-

POWINSZOWANIE.

CHętniebym znioſł náſobie, gdybymi Bog Łaſkawy pozwolił tą myślą zátrudnić ſię, żeby mi nayznákomitſzych Doſtoieńſtw między WſpaniałychMężow podzielenie uważaiącemu powiedzieć wolno było; że nietylko miłym Pańſtw wielkich rządemBoſka wola niewłada, ále návet wſzyſtko ſkrytym natury prawem, wſzyſtkie ludzi zápędy ſzczęścia ſamego loſem do końca dążą. Wſzakże broni zbrodnia niewymowna ták ſzpetnego pomyślenia y umyſłu; toż dopie-

cogitatione, tantum abeſt ut liceat, ut eam, parcè quametſi aſperſus Litteris, verbis velim explicatã. Qua enim fronte Orbium Cœleſtium fluxum perpetuum & converſionem, qua Regum Principumq; verſantibus ob oculos tumulis continuam Regnorum Gubernationem, qua Gentium vetuſtiſſimarũ floreſcentem gloriam, qua in tanto calamitatum ludibrio ſtabilem Magiſtatuum adminiſtrationem poſſem ſuſpicere; ſi Deum Immortalem, Cujus voluntate ac nutu gubernantur univerſa, exulem eſſe mundo ac extorrem non vererer effutire?

Equidem ſi, quod præſentis gratulationis argumentum efflagitat, dicere voluero, fatear profectò ac loquar judicavi oportere, & humanis ſtudiis Deum Bonũ proſpicere, & quam in aſtris circumvectionem miramur, Dei juſſu fieri, & in locum aliorum alios Principes in populis divinitus ſuffici, & Gentium gloriam Cœlorum benignitate florere, & in tam peracerbo fati cum proſperitate conflictu Supremam Providentiam mortalibus præſto eſſe, & demũ (quod caput Orationis putavi meæ) nunc pares optimis, nunc æquales juſtiſſimis, nunc eos in Deceſſorum locum Rectores nationibus arcanô Superum conſilio deſignari: qui poſthabito virium ſuarum diſpendio ac jactura, non modo non ſua, ſed publica emolumenta quærant; verum etiam pa

cis

ro od tey myśli utrzymuie, bym się miał z tym mnie maniem, lubo miałko uczony, przed ludźmi wydać. Jakbym bowiem mogł weyrzeć ná nieprzerwany świateł Niebieskich obrot, iak tyle Krolow smiertelnych mogił oczyma widząc ná stateczne Krolestw rozlicznych rządy, iak ná kwitnącą zádawnionych Narodow chwałę, iak w tylu nieszczęśliwości igrzyskach ná niewzruszoną Zwierzchności władzą; gdy bym to śmiał wymowić, że BOG Opatrzny, ktorego wolą y skinienie stworzenia pełnią, zá granicą światowego okręgu mieszka?

W prawdzie ieżeli wyznać zechcę, co treść powinszowania tego wyznawać radzi, osądziłem zá konieczność z tym się wydać przed światem, że Naywyższa Opatrzność, y zápędom człowieczym ku pomocy przybywa, y ktory w Obłokach zádziwiamy obrot, swym skinieniem sprawuie, y ná mieysce postradanych nowe Narodom Książęta stáwia, y Państw wielu zálecenie w swoiey porze utrzymuie, y w tákżwawey nieszczęścia z pomyślnością utarczce przy człowieku obstaie, y ná koniec (com zá grunt założył mowie moiey) to podobnych naylepszym, to rownych naysprawiedliwszym, to tákich po postradanych z niedościgłego wyroku Narodom wskazuie Rządcow; ktorzy nie zważaiąc ná potarganie zdrowia swego, iuż samego pospolitego dobra troskliwie upatruią,

cis oblectamenta bellorum æstu, tranquillitatis solatia discordiarum æstrô, justitiæ rationem severitatis ostentatione, boni honestiq; laudabilem amabilitatem turpi divitiarum aucupio potiora putare semper, & antiquiora pergant. Quam sane illustrium Magistratuum in Viros Clarissimos dispensationem, si quapiam in Republica ad rationem communis boni maximè pertinere benè sit in comperto:tum profectò in ea, qualis videtur esse Religiosorum Hominum, maxima illius ratio habenda est, in qua ad clavum Gubernator adhibitus sicuti præesse ac imperare universim aliis, sic una prodesse debet, & animi temperare affectibus persapienter sui.

Quamobrem siverit, quicunq; præsentem gratulationem legerit, demirari: quod tantillum ad opus ab ipsa usq; Cœlorũ Providentia initium duxerim, siverit autem mirari propterea, quod ei Viro non ita quidẽ Cœnobiarchæ delatos fasces, etiam atq; etiam gratuler: qui postquam reconditioris scientiæ disciplinis alieno sub sole præcellentem indolẽ ad maxima fastigia efformaret, continuò juvante atq; probante Deo ita usq; conspirantibus totiusCistercienſis Familiæ suffragiis Supremus Andrejovienſis Cœnobii Moderator & Antistes legeretur: ut bene universis planum sit ac perspectum curæ esse Superis, ne aut grandior ætate virtus conveniens

præ-

iuż pokoiu słodycz nád woienne rosterki, uciszenia pociechy nad przekazy kłotliwości, sprawiedliwości miarę nád przechwały surowości, cnoty y przystoyności miłość, nád przyganne maiątku nabywanie szácować zwykli. Ktory to Dostoieństw między Mężow znákomitszych użytny podział, ieżeli w ktorym Zgromadzeniu wiele do utrzymania pospolitego dobra z doświadczenia należy, w tym záiste, ktorym są Zakonni Ludzie, naywięcey ná nim záwisto, między ktoremi zászczycony sternictwa władzą nie mniey ma rządzić, y rozkazywać innym, iako bydź im użytnym, y námiętności swoich żądzami władać.

Przeto niechay się nikt, ktożkolwiek z ludzi to czytać będzie, bynaymniey nie zádziwia, iż do ták małego dzieła od Niebieskiey nád ludźmi Opatrzności zábrałem przystęp; niechay się zaś dla tego bynaymniey nie zádziwia, że Mężowi temu niedáwno ofiarowaney Dostoieństwa Godności obowiązanie winszuię, ktory iak tylko wyższych Náuk doskonałością wspaniały Umyst do sprawunku Naywyższego Urzędu w cudzym kráiu usposobił, nátychmiast osobliwym z rządzeniem Niebios ták zgodnym całego Cysterskiego Zgromadzenia głosem naywyższym Iędrzeiowskiego Klasztoru Rządzcą y Opatem wybrany iest: iż ztąd káżdy iawnie poznawać może, iák w tym zábiegłe stárania swego dokłada Niebo, żeby á-

præmium, aut Rerumpublicarum ſupremi faſces optimos eximioſq; Rectores aliquando deſiderent.

Quapropter quis hic & vero Divinum Numen, quod humanis rebus præſens ſemper intereſt, non veneretur auguſtius, modo luſtrare animo & cogitatione pertractare voluerit, quibus Electorũ ſtudiis, atq; ſuffragiis ad sũmos Andrejovienſis Cœnobii faſces evectus ſit Illuſtriſſimus Cœnobiarcha meus? Bethſabee olim, Patri ut ſuccederet, Filius, enixis precibus Davidẽ obſecravit (a) Cœnobiarchã meũ nunquã ſatis deplorandus Deceſſor Ziemnickius: Cœnobiarchã meum Ordinis Ciſtercienſium capita & Principes, Cœnobiarchã meum lectiſſimi totius Cœtus Sacerrimi Viri atq; Electores, primas ut Cœnobii Andrejovienſis teneret, maxima obteſtatione oravêre: hincq; vel maximè amore & ſtudio in Eum certatim exarſere: quod cum belle ſciverint, tum Viros Clariſſimos exornari ab Infulis, dum ipſas exornarent & ipſi: tum ſibi iſtud auſpicato fuere polliciti, nunquam Ei in gubernãdis Cœnobii Habenis & rerum ſtrenuè gerendarũ dexteritatem, & molliundarũ acerbitatum prudentiam, & procurandorũ negotiarũ ſolertiam, & Fratrum gerendorum conditam lenitudine Auctoritatem

(a) 3. Regum 1.

ni doyzrzelszey nád latá cnocie ná przyzwoitey nádgrodzie, áni naywyższym w Zgromadzeniach Dostoieństwom, ná dobrych y wspaniałych Rękodzierzcách bynaymniey niezbywało.

Zkąd ktoż rosporządzenia Naywyższey Opatrzności, ktora się do spraw ludzkich przyłączać zwykła, poznáwać cale niezechce, byle tylko myśl, y umyst nátężył pilnie, iak iednomyślnym głosem do naypierwszey nád Ięndrzeiowskim Klasztorem władzy wyniesiono Jaśnie Wielmożnego OPATA *mego? Bethsabea niegdyś záklinałá Dawidá, áby po nim w Izraelu panował Salomon:* OPATA *mego sam nigdy nieobżałowany* ZIEMNICKI *ś. p. Opat:* OPATA *mego Przednieysi Cysterskiego Zakonu Męże:* OPATA *mego wybrane od Zgromadzenia Głowy przez wszelkie siły prosili, áby ciężar Dostoyności Opackiey przyiął; y z tey przyczyny życzenia, y przychylności swoiey zgodne Nań dáli głosy; że to mieli z doświadczenia, iż w ten czás tylko pozyskane Dostoieństwo Mężow zwykło zástawiać, gdy ie oni wstawiaią. Mowili między Bracia, to wrożąc nie pochybnie. Nie zbędzie nigdy temu w sprawowaniu Dostoieństwa, áni ná dzielności czynienia rzeczy wielkich, áni ná przemyśle do przekonánia trudności, áni ná biegłości do ułatwienia troskow, áni ná powadze w rządzeniu Zakonnych Braci; Ktorego rozliczne á te*

tem defuturã, cui tot animi corporiſq; Dotes longe præſtantiſſimæ, cui ſeverioris diſciplinæ Vitæq; Religioſæ maximæ commendationes, cui Avitarũ Imaginum claritudo militet.

Atq; iſtud profecto eſt, quod Cætus ille candidiſſimus inſolita lætitia efferatur. Habet CŒNOBIARCHAM, à quo expectet ea, quæ niſi à ſumma virtute atq; ingenio ſoleant expectari. Habet CŒNOBIARCHAM, cujus raræ juxta ac eximiæ Dotes erepti paulo ante Ciſtercienſium Ordini Antiſtitis levent deſiderium. Habet CŒNOBIARCHAM, quem vel primo in aditu delatæ Dignitatis nec Patris amantiſſimi denegantem Nomen, nec Fratris cariſſimi faſtidientem vocabulum, & amare liberalius, & revereri ſanctiùs univerſi debeant.

Iſtud totius Religioſiſſimi Andrejovienſis Cætus præſenti gratulatione auctatum gaudiũ ego quoq; volui: cujus fama dulciſſima has per oras diſperſa lætitiam incredibilẽ mihi quoque obijcerat. Nimirum efferor lætitiâ, quod eximia & ad ſummum producta CŒNOBIARCHÆ Illuſtriſſimi virtus, illud, quo omnium exiſtimatione digna eſſe videretur, Honoris faſtigium fuerit conſecuta; quod primũ: Efferor lætitiâ, quod vel ipſa Infula, ac perpetuo poſtulat, in CŒNOBIARCHA Illuſtriſſimo ornamenti ſolatium adepta fuerit: quod alterum gratulationis

przedziwne Ciałá y Duſzy Dary, ktorego głębokiey doſkonałości, y życia Zakonnego wiadomość, ktorego wyſokie Krwi Zacney urodzenie przedziwnie zá lecaią.

Y toć ieſt, z czego ſię chlubić może Zakonne Zgromadzenie. Ma OPATA, *po ktorym wyglądać może, czego ſię tylko od naydoyzrzelſzey cnoty, y naywyżſzego rozumu ſpodziewać można. Ma* OPATA, *ktorego oſobliwſze, y wyſokie przymioty po utraconym nie dawno Dobroczyńcy nieukoiony ſmutek potrafią rozweſelić. Ma* OPATA, *ktory przy tym narpierwſzym ná Godność wſtępie, iuż ſię Oycem łáſkawym, iuż Brátem názywać każąc nie mniey miłości, iak uſzánowania godzien.*

To powſzechne Nayprzewielebnieyſzego Zgromadzenia weſele, náwet ia w powinſzowaniu niniey ſzym powiękſzyć umyśliłem, ktorego brzmiąca w tym Kráiu ſława mnie záruwno rádością niewymowną nápełniłá. Cieſzę ſię wielce z tego, że wielka y oſobliwſza cnotá ná tym z Jáśnie Wielmożnym OPATEM *Doſtoieńſtwá ſtanełá ſtopniu, ktorego według zdánia ludzkiego dáwno iuż godną byłá; co pierwſzym: Cieſzę ſię wielce z tego, że Doſtoyność* OPACKA *tę zyſkałá ozdobę, ktorey záwſze pożądałá, co drugim powinſzowania rozdziałem będzie. Dział*

onis argumentũ esto. Altera istius gratulationis parte tam perspicuis præclarisq; factis Viri hujus virtutem testatam esse etiam atq; etiam contendã, ut hac ætate mediocri Ampliſſima Cœnobiarchæ Dignitate ornari meruerit. Altera Generis & Majorum Claritudinẽ perstringam tantam, ut ipsi Dignitati splendorem, & lumen attulerit. Illa virtuti egregiæ præmium, hac honori solatium contigisse, qua modo possum, contentione dicam.

Tu modo Cœnobiarcha Illustrissime! da veniam inornatæ debilitatæq; orationi meæ: quæ pro immensa Virtutum Majorumq; Tuorum amplitudine mavult ab Illorum splendore cõmendationẽ quærere, quam ab artis calamistris gratiã aucupari.

PARS PRIMA.

SI gentium ubiq; ac terrarum positum est in more, solis ut præterquam virtutibus Honores tribuantur; propterea, quod & honor in discrimen existimationis veniret, si decerneretur ignavo, & evectus ad fastigium Dignitatis animum super Honoris gradum efferet suum, si fortunæ beneficio ad eundem obreperet: tum quæ plena majestatis & gratiæ tempora redimierit Tua, gratulandum Infulæ ratus sum Cœnobiarcha Illustrissime; quòd vel se Tibi ab excellentibus animi corporisq; dotibus

in

pierwszy powinszowania tego okaże tak widoczną, y szacowną Jaśnie Wielmożego OPATA *cnotę, że w tym wieku weśrednim, dostatecznie ná tę Godność zárobił. Dział wtory tak wysokie Dobroczynnego Páná Urodzenie przed oczy stawi, że samemu Dostoieństwu ozdoby, y szacunku przyczynił. W támtym o uwieńczeniu przedziwney cnoty, w tym o zástawieniu Dostoienstwá* OPACKIEGO, *z iakim tylko mogę, usiłowaniem mowię.*

Ty tylko Jaśnie WIELMOŻNY PANIE, *dáruy niesłkładney y prędkiey mowie moiey, ktora chce bydź záleconą bárdziey z zacności Cnoty Twoiey, y Przodkow, niżeli z słow, y układu.*

CZĘSC PIERWSZA.

JEzlić národow y krain wszystkich rzecz zwyczaiem utwierdzona, żeby samych iedynie przezacnych Mężow ná Godności dla tego wynoszono; iż nie mniey Dostoieństwo oddane niedbałemu ná wzięłości szwankować zwykło, iak człowiek ślepą szczęścia przychylnością posadzon náGodności częstokroć nadyma się; przyiąłem zá konieczność tey, ktora pełne powagi y wspaniałości skronie Twoie uwieńczyła, tym iedynie umysłem winszować Ci Godności JAŚNIE WIELMOŻNY PANIE, *to że się przychyliłá do Cie-*

instructissimo ultro demiserit, vel à studiis reconditiorumq; disciplinarum exercitatione ornatissimum expectaverit, vel demum commendatissimũ à præstantis ingenii acie, sivè ambierit, sivè quæsierit. Nec abs re fecerim, qui præsentis gratulationis initium à gratulatione duxerim. Ab ejusmodi virtutum supellectili commendatos Homines dum exornant Dignitates, exornantur & ipsæ: ab ejusmodi ingenii judiciiq; dotibus dum Viros exornatos Honores nobilitant, nobilitantur & ipsi.

Sed & vero à quo Dotum, quas in Te natura mater, & inquilina fortuna liberaliter congesserint, ornamento exordium laudationis deducam Tuæ? Novi probè Modestiam virtutem illam esse, quæ garrulam compescit lingvam, ne quidpiam elatius quam par esset, aut effusius audeat; quæ frænat oculos componitq; vultum, ne quid lubricũ aut superbum præ se ferat; quæ risum reprimit, atq; moderatur, ne sit effusus nimis, procax atq; ultra limites, verecundiæ in festivitates projectus. Scio hac virtute occludi aures, ne improborum consiliis sermonibusq; pateant; ea contineri manus, ne sive gestu, sive motu ad fomenta, & lenocinia temeritatis porrigantur; ea frontem, labra, genas, totumq; vultum interdum lascivientem, ita frangi atq; còèrceri; omnes

bie wielkiemi duſzy y ciałá przymiotami záleconego Mężá, to że cwiczeniem y wiadomoſcią głębokich náuk znákomitego czekała, to że wyſoką rozumu przenikłoſcią udarowanego, álbo upatrowałá, álbo wynálazła. Y ſprawiedliwie uczynię, że ninieyſze go oświadczenia początek od powinſzowania wezmę. Tákich przymiotow zbiorem obdarowanych Ludzi gdy Godności ozdobiaią, wſpaniałey ſame nábywaią ozdoby: ták pięknemi rozſądku y przenikłości darámi znákomitych Mężow gdy zálecaią Doſtoieńſtwá, wielkiego ſame nábywaią zálecenia.

Lecz od ktoregoż z przedziwnych Darow Twoich ktoreć ſzczodrobliwa nátura, y ſprzyiaiące ſzczęście obficie dały, do ninieyſzey záchwały Twoiey początek wezmę? Wiem dowodnie, że ſkromność tą cnotą ieſt, ktora ięzyk ſzczebietliwy utrzymuie, żeby czego chełpliwiey y pletliwiey nie prawił; ktora zá wiera oczy, y twarz układa, żeby iakiey dworności y dumy nie znáczyły; ktora kieruie, y rządzi weſołością, áby nie byłá zbytnią, śmiałą, y nád przepiſy wſtrzemięźliwości, ná poufałość wylaną. Znam iak ſkromność zátyka uſzy, by otwarte nie były ná poduſzczenia, y złe podſzepty innych; iak powściąga ręce, żeby áni ruſzeniem, áni ſkinieniem lekkomyślności uwodzić ſię nie dáły: iak czoło, uſta, wargi, y całe oblicze częſtokroć dworne w tey karności zácho

wu-

mnes ut licentiæ illecebræ ac invitamenta ſurdum prorſus pulſare hominem, ſtatuamq̃, quod aiunt, verberare videantur. Atq̃ ut omnia mittã in compendium, modeſtia virtus eſt, quæ totam humani corporis molem dulciſſimo ſaluberrimoq̃ ſeveritatis flagello caſtigatum, ac depexam iis authoritatis coloribus picturiſq̃ colluſtrat, pro quarum ratione & pueri mirabili corporis compoſitione garriant, & juvenes omnium amorem nanciſcantur, & Viri egregiam ſui conſequantur exiſtimationem, & ſenes (qui ſenectutis vitio moleſti plerumq̃ ac difficiles videantur) blandi ſvaveſq̃ fiant, & hominum ſinguli benevolentia obſervantiâq̃ digniſſimi habeantur. Quæ omnia dum Te probante dico conſidẽtiùs, ſubeunt animum illa floreſcentis ætatis Tuæ feliciora tempora, quibus ipſi pulcherrimo pueritiæ ornamento modeſtiæ ſplendorẽ pepereris, vendicatamq̃ veluti ampliſſimi patrimonii ſortem morũ innocentia & claritudine honorificè illuſtraris.

Quod namquè primæ illi, quam noſtris ſub Præceptoribus ne dicam admiratoribus Virtutis Tuæ, prudentiſſimus ipſe Tui Gubernator caſtiſſimè traduxeris, ætatulæ Tuæ Modeſtiæ officium defuit, qui pro diligentiſſima in litterariis inſtitutionibus vigilantia, & ſedulitate aliorum tergiverſationi calcar ſtimulumq̃ adhiberes? qui pro majore, quàm

in

wuie, że wſzelkie lekkomyślności powaby, wſzelkie przyganney weſołości zápały, niby, iak mowią, ná nie czułym poſągu záwodzą ſię ná człowieku. Krotko mowiąc: ſkromność ieſt cnotą ową, ktora całe człowieká ciało ſłodkim, y użytnym ſurowości hamulcem zdięte, ták ślicznemi powagi farbami, y pięknſzydłem ozdabia, iż byle tylko świat ſię poznawał ná nich, iuż dzieci z pięknym ciałá układem poważnie rozprawuią, iuż młodziency wielkie o ſobie rozumienie ſprawuią, iuż męże doſkonali ſzacunku nábywaią, iuż ſtarcy (ktorych dla przywar w podeſzłości uprzykrzonemi częſtokroć, y zrzędnemi názywaią) piękni ſą, y przyiemni; iuż káżdy z ludzi poważania y uſzanowania godny. Co wſzyſtko gdy z Twego do zwolenia beſpiecznie mowię, ſtawaią mi ná pamięci owe wieku dziecinnego niewinne latá Twoie, ktorych naywłaściwſzey młodego wieku ozdobie ſkromności przyczyniałeś ozdoby, á wziąwſzy ią niby nayznákomitſzego dziedzictwa cząſtkę, blaſkiem Twych obyczaiow przedziwnie obiaśniałeś.

Ná ktorym proſzę obowiązku ſkromności owemu młodziuchnemu brakowało wiekowi, ktory pod rękodzierzą Náuczycielow náſzych, á że powiem, zádziwicielow doſkonáłości Twoiey cnotliwie przepędziłeś, gdy pilną czułością, y uſtawicznością w zábawach ſzkolnych ociągliwości innych dodawałeś ocho

in ætatem, caderet liberalis institutionis tyrocinio salutarem invidiam excitares aliorum? qui mirabili morum amabilitate maturiorem, quam anni caperent, gravitatem præ Te ferres? qui deniq; (ne diutius crescentis cum ætate virtutis Tuæ elementis, & cunabulis immorari videamur) pro incredibili ac plane inaudito honestatis ardore mirificam perfectæ absolutæq; probitatis maturitatem ita usque præmonstrares; ut merito in dubium vocari oportuerit, utra Te formane corporis aliquantulũ humana augustior, an in omni motu incessuq; sociata pudori virgineo ingenuitas honorificẽtius cõmendarent? Quis hominum, ac interdum solet puerilis ostentatio, Generis à Te Illustrissimi claritudinem commemorari inflatius uspiam audiverat? cui ex Te quidpiam scisciranti responsum non honorificum, & amicum dederas? qua sermonis in communicatione innatam non servâras gravitatẽ? quem locum, quam domum adieras, quo non jure humanitatis, aut invisendorum amicorum invitarere officio? quos læseras? quibus non gratissimus & amabilissimus fueras? quorum observantiam reverentiamq; non conciliâras Tibi?

Cæterum prætereo tacitus futuræ magnitudinis clarissima rudimenta, ac elementa Tuæ Cœnobiarcha Illustrissime; quæ cum iis indiciis, ac significati-

ty? gdy większym nád siły wieku ćwiczenia przy-
ſtoynego usiłowaniem w innych wzniecałeś zá-
zdrość? gdy oſobliwſzą zwyczaiow przyiemnością,
doyzrzelſzą nád lat młodziuchnych porę okazowa-
łeś powagę? gdy náoſtatek (bym ſię dłużey nie bawił
nád początkami, y żywiołami cnoty Twoiey) dla
ſzczegulnieyſzego, á prawie niewypowiedzianego
przyſtoyności zákochania cudną śliczney y przyſpie
ſzoney uczciwości doyzrzałość tak dokładnie wyra-
ziłeś; że ſprawiedliwie trzebá było powątpiewać,
ktorać więcey ſprawowałá ſzacunku ozdobność cia-
łá nád ludzką okazalſza, czyli w ruſzeniu każdym y
ſtąpieniu, połączona z niewinnym wſtydem ukła-
dność? Kto ſłyſzał z ludzi, byś ſię kiedy, iak częſto-
kroć wiek młody lubi, chełpił z zacności Imienia
Twego? komu ná pytanie przyzwoitey, y uczciwey
niedałeś odpowiedzi? w ktorey rozmowie wrodzoney
nie przeſtrzegałeś wſtrzemięźliwości? ná ktorym
mieyſcu, w ktorym znaydowałeś ſię domu mimo po-
trzeby náwiedzenia Przyiacioł ſwoich, y oświad-
czenia ludzkości? ktorych ſłowem uraziłeś? ktorym
nie ulubiony, y pożądany byłeś? u ktorych powáża-
nia, y ſzacunku, nie wyiednałeś ſobie?

Z tym wſzyſtkim zoſtawiam w zámilczeniu przy
ſzłey Twoiey wziętości zádatki śliczne, y korzy-
ſtne żywioły JAŚNIE WIELMOŻNY PANIE, *ktore iako*

tionibus declarari viderentur, propter quas sene-
ctus contractaq; laboribus canities laudari solet:
tum illi vitæ rationi auspicato præluisse; quæ Te
è sinu, ac gremio blandientis fortunæ raptũ in um-
bras Religiosorum hominũ conjicerat. Quid hic
& vero primum, quid postremum commemorem?
Excelsum & ad omnes ferendos casus paratũ ani-
mum laudibus extollam Tuum? svadet dicendi oc-
casio luctus, & doloris mentionem inferre, quibus
Domum florentissimã funestaris, dum humana o-
mnia proterenda, & conculcanda statuisses. Divi-
tiarum contemptum, despicatum patrimonii, for-
tunæ blandientis tædium, aut loquar simplicius, fa
stidium persequar memorando? monet loci oppor-
tunitas eorum meminisse, quæ jam opum blandi-
mentis, jam fortunæ oblectamentis, jam amplissi-
mi patrimonii hæreditate duxeris potiora. An de-
mum, ne quid multis, sacræ militiæ perlubenti ani-
mo susceptum, laudateq; depositum tyrocinium, &
tum Bledzeviæ, tum Claræ-Tumbæ integerrimè tra
ductum tempus ponam ob oculos? tardum dicta
est, & neq; Tu pro innata Modestia omnia Tua pro
merita, omnia in Sacerrimam Cistercienſium Reli-
gionem beneficia recensere siveris; nec mihi tanta
verborũ atq; ingenii facultas suppeditat: ut ea ne di
cam numerando, sed cogitando complecti possim.

Qua-

ſię ná tych znákach y wſkazowkach wydawały, dla ktorych wiek ſędziwy, y przyſpieſzona pracami siwosc chwałę zwykła odbierac: ták podobnie ow tok życia chwalebnego cudownie poprzedziły; ktory Cię złona prawie ſchlebiaiącey pomyślności zábranego w cieniach Zakonnych ukrył. Tu zaś coż pierwſzego, coż oſtatniego rzeknę? Chwalić będę wſpaniały w Tobie, y do zniesienia oboiey ſzczęśliwości gotowy umyſł? radzi mowienia zręczność o płaczu y żałobie przypomnieć owey, ktoraś ſprawił w Oſobach Imienia Twego, gdyś wſzelkie ſwiatowości korzyści, y nádzieie odważnie wzgardził. Wyſtawiać będę w Tobie maiątku wyrzeczenie, doſtatkow porzucenie, ſzczęścia ſprzyiaiącego ſtęſknienie, á bárdziey obrzydzenie? przeſtrzega mieyſca ſpoſobność przynaymniey o tym námienić, coś nád powabność zbiorow, nád pomyślności przychylności nád dziedzictwa ſwobodność ſzacowniey ſzego ſądził. Czyli zebranie mowiąc, ſwiętey żołnierki ſtan przyięty ochotnie, w niey duchá zwyczayne doświadczenie odprawione chwalebnie: y iuż w Bledzewie, iuż w Mogile przepędzone ná bogomyślności latá wyliczać będę? trudno dokładnie o wſzyſtkim mowic; y nie mniey Ty dla wrodzoney pokory wſzyſtkich czynności ſwoich, y położonych w Zgromadzeniu zakonnym zaſług przeliczać nie pozwalaſz: iako mnie ná takowey wymowie ſchodzi, ábym ie, gdy nie wymową moią, myślą

Quare nihil ego de pulcherrima Tua, & cum paucis communicata Indole isthoc loci memorem Cœnobiarcha Illustrissime: quæ constans perpetuo, æquabilisq; semper eam cupiditatum omnium temperationē jam à natura inditam, jam à virtute cō-paratam nacta esse videatur; ut & morum humanitate cum humanissimis, & vitæ gravitate cum severissimis, & rerum præmeditatarum felici efficiētia cum dexterrimis certare possis, certando vincere, vincendo amari. Nihil de festiva vultus constātia, cujus amæniss imā, & longe venustissimam tranquillitatem, nec adversæ fortunæ labefactarit injuria, nec prosperæ fiducia insolentiore hilaritate corruperit, sed fecerit, qui cum adversis casibus infracto ac immotus, tum ad votum fluentibus tam cōstans immutatusq; videâre, utrique ut fortunæ dare possis imperia. Nihil de acri vividoq; ingenio, quo & abstrusissima quæque scientiarum arcana acutissime pervideas, & in rerum occultissimarum mysteria penetres, & mentis altissima cogitata solertissime explices, & sagacissime respectes fines, & de adjumentis oportune prospicias. Pietatem quoq; in Deum summam, & vitæ solitariæ rigidissimā observantiam silentio prætermitto: quarum illi ne is quidem in Te decerpit quidpiam, qui, quam sacris diligentem animum impensè dedas, mentem nolit ad-

przynaymniey ogarnąć zdołał.

A przeto nie mowię cale JAŚNIE WIELMOŻNY PANIE, o przedziwney w Tobie, y rzadko komu od BOGA pozwoloney Ducha Twego wspaniałości: ktora záwsze iednakowa, y niezmienna, ták śliczne to z ná tury własne, to z ćwiczenia nábyte uśmierzenie skłonności miałá; że y spraw uczciwością z nayuczciwsze mi, y życia przystoynością z nayprzystoynieyszemi, y rzeczy umyślonych dzielnością, z nayszczęśliwsze mi walczeć mogłeś, walcząc przekonywać, przekonywaiąc miłość u wszystkich iednać. Nie mowię o wesołey iednostayności twarzy, w ktorey powabnego, y ozdobnego wdzięku, áni szczęścia przeciwny obrot niezmnieyszał, áni sprzyiaiący zbyteczną wesołością nie odmieniał, ále to sprawiał w Tobie; że będąc we wszelkim szczęścia toku nie wzruszonego umysłu, umiałeś y sprzyianiem pomyślności rozumnie władnąć, y szczęścia odmienności ku zámysłom swoim obrotnie nákierować. Nie mowię o bystrym, y przenikłym rozumie: ktorym iuż by też naytrudnieysze w náukach zawiłości dostatecznie przenikasz; iuż rzeczy nayukrytszych táiemnice przeglądasz; iuż arcy wysokie zdánia zrozumialnie tłumaczyß; iuż skutki wypływaiące z czynności doskonale poznáiesz: iuż użytnych ná czás wszelki posiłkow wcześnie náder dochodzisz. Podobnie osobliwszą ku BOGU miłość, y życia Zakonnego wielce czułe prze

advertere: huic vel ille neutiquam detrahit, quem prorsus fugiat, quantum primo ab aditu sacræ militiæ servitutis religiosæ molestiis oblecteris, quantum in eam confirmandã impendas curæ, quantum relinquendis antiquæ severitatis vexilla Christi iecutorum hominum incumbas exemplaribus.

Quanquam, quidni & verò haud invitus contice scam tot sacrarum Familiarum Cætibus prædicantibus, laudando tamen minimè consequẽtibus virtutes Tuas? Adest hic Bledzevienſis Monasterii Cætus longè candidissimus; qui Te vitæ religiosæ non modo cultorem, sed propugnatorem tenerrimum, Te callidum sapienter atque innocenter, sed una laudatissimæ simplicitatis plenum, Te vigiliarũ, & laboris patientem, otii inimicum, &, ut fert castra Christi secutorum conditio, contentum minimo, vel admirari satis, vel laudare non potuerit. Est alibi Claro-Tumbanus ille: qui Te in rerum Divinarum scientia non hac vulgari, quam plerique jactitant, sed de luce cœlesti hausta versatissimum, cõmunium emolumentorum studiosissimum, temporis parcum, & quidquid ejus à destinatis officiis, & labore vacuum supereſſet, rerum cœlestium medita-

ſtrzeganie pokrywam zámilczeniem: ile że pobożności Twoiey ten nawet nie uwłoczy, ktory tego nie uważa, z iaką Duchá gorącością do Ołtarza przyſtępuieſz: Zakonności przeſtrzeganiu ten nawet nie uymuie, ktory bynaymniey nie wie, iak ci od początkow przyiętey Zakonności bogomyślność ſmakowałá, iakiego w ieyćwiczeniu przykładałeś ſtáránia: iak ná zoſtawienie przykładow ſtárożytney, y prawdiwey Zakonności wſzelkiey ſiły nátężyłeś.

Luboć, iak ochotnie niezámilknąć, gdzie ták liczne Zakonne Zgromadzenia wychwalaią, á wſzakże przyzwoicie wychwalić nie ſtarczaią czynności Twoich? Jeſt Klaſztoru Bledzewſkiego Nayprzewielebnieyſze Zgromadzenie: ktore Cię nietylko iak czcicielá, ále iak obrońcę żywota Zakonnego, iako mądrze, y niepodſtępnie mądrego, ále oraz ſzczerości miłośniká: iako czuwaniem, y pracami niezeſtabionego, nieprzyiaciela prożnowania, y, iako zwyczay Zakonnych ludzi, ná ubogſtwie przeſtaiącego ſławi, doſtatecznie wyſtawić niemoże cale. Jeſt indziey Klaſztoru Mogilſkiego Zgromadzenie: ktoreć czci dotąd y przed światem wynosi, iż widziało w Tobie wiadomość rzeczy Boſkich, y nie ową, z ktorą ſię wielu przechlubia, miałką, ále zoświecenia oſobliwſzego Niebios nábytą umieiętność; o użytkach powſzechnych ſzczegulnieyſzą zábiegłość, czáſu oſzczędność,

tatione, salutarisq; lucubrationis, & lectionis pastu colentem, nescio, an qua par esset, veneratus fuerit. Adest denique Andrejoviēsis Tuo à nutu imperioq; pendens: qui (loquar hìc pace Tua Cœnobiarcha Illustrissime) qui inquam in suorum Antistitum numerum non Te ultro cooptasset; nisi planum exploratumq; habuisset, esse Tibi ingenium præcellens à natura & indolem felicissimam: quæ & cum severitate sit blanda, & cum gravitate placida, & familiaritate non vilescat, &, prout res jusserit, jam seria, jam festiva sit; esse rerum ingentem usum, summaq; cum laude procurandorum negotiorum dexteritatem: demum vitæ commendatissimæ tantam cum majestate consensionem esse, ut & utramque veluti normam respicere universi debeant, exemplisq; doceri ac erudiri suis, & alteri ab altera magnum præsidium commendatioque accedere videatur.

Tum ipse quoq; ad omnium conjecturam sapiētissimus, & nescio de vita religiosa, an de morum innocentia cumulatius meritus Decessor Ziemnickius gloriam in majus attollit Tuam: qui eo usque, ut neque majore studio quenquam, neque justiori

bus

á ile go tylko od pracy, y Zakonnych powinności po zbywa, ná rozmyślaniu niebieſkich rzeczy, ná bogo myślnych zábawach, y czytaniu zbáwienne przepędzanie. Jeſt Klaſztoru Fędrzeiowſkiego pod rządem Twoim teraz zoſtaiące Zgromadzenie: ktore (rzeknę tu bez Twey uwazy JAŚNIE WIELMOŻNY PANIE,) ktore mowię do liczby OPATOW ſwoich byłoby Cię nie przyięło z łatwością, gdyby było z doświadczenia niewiedziało; że w Tobie ow Duch z nátury wlany, y umyſł náukami wydoſkonalony mieſzka: ktory y ſurowość połącza z łagodnością, y powagę ziednacza z przyſtępnością, y w poufałości nád granice niewykroczy, y iak potrzebá każe, iuż weſoły, iuż záchmurzony bywa: że w Tobie záwiera ſię wielu rzeczy doświadczenie, oraz do ſprawunku ſzczegulnieyſſych czynności chwalebna dzielność; że nákoniec w Tobie táka ſię znayduie świątobliwego uſilność życia połączona z ludzkością; z ktorych ná obydwie niby ná obrazy y prawidła dla zbudowania wſpoglądać máią wſzyſcy: á z obodwoch dla Ciebie przyraſtaiącą chwałę uważać y ozdobę.

Już nawet y ſam według wſzyſtkich rozumienia mądry, y niewiem z Zakonności, czyli z bogomyślnego życia doſtateczniey záleconyś. p. ZIEMNICKI, wielkieć záchwały dáwał; ktory Cię zálecaiąc Zakonnym Mężom, iak lepiey nikogo zálecać niemogł, ták

bus de cauſis commendare potuiſſet, Andrejoviẽſi Te commendaturus Cætui, convocatis Patribus in hunc modum locutus fertur. In quo me, Fratres, vitæ articulo fortuna deprehenderit, cernitis. Prope ad exactæ ætatis terminos jam conſiſto: & cui aurium oculorumque ſenſus hebetiores ſunt, relictis rebus mortalibus ad exoptatam immortalitatẽ deſcendendum eſt. Quid miramini? Quid attoniti alter in alterum aſpectum circumfertis? Subeunda omnibus ſuprema neceſſitas: nec, quidquid obverſatur oculis, creatum eſt, quin morte deleatur. Quodſi orbitatem veſtram conqueraminor, sũmas ago gratias habeoque: quod veſtrum, qui non arctiſſimo neceſſitudinis vinculo mecum conjunctus ſit, intuear neminem. Si veſtræ, meæque ſuperſtiti gloriæ velitis conſulere, ei in vos imperium demãdate, in quo nihil miratus ſim, quod non Antiſtitis faſtigio Infulaq̀, dignum ſit. Adeſt Vir morum elegantia, & ſuavitate conſpicuus, amiciſſimîs ſtudiîs in omnes ſpectabilis, imperio acerbiore in neminẽ præterquam in ſe utens: abhorrens a ſupercilio & faſtu, abundanti eruditus doctrina, ſagax, cordat9, in exiſtimando ſolers, juris Divini ac humani conſultiſſimus, genere antiquo & magnæ in ſpem fortunæ genitus, & quod præſtantius cæteris nominibus eſt BERNARDUS NIEGOLESKIUS. Hunc,

per,

do nayſtarſzych Zakonu ſwoiego Braci: Widzicie, mowił, w iakim nieſzczęśliwości zoſtaię ſtanie. Iuż nád ſamym upływaiącego życia ſchyłkiem ſtoię: á ktory iuż ná wzroku, y ná ſłuchu ſzwankuię dużo, rozłączywſzy ſię z tym tu śmiertelnym życiem, do nieśmiertelności przechodzić muſzę. Czegoż ſię zádziwiacie? czego zdumieni ſpoglądacie po ſobie? Umierać kazáno wſzyſtkim: y cożkolwiek ze ſtworzenia pod zmyſły wchodzi, śmiercią ſię kończyć musi. Jeżeli nárzekacie ná osierocenie waſze, dzięki wam wielkie czynię, że mię wſzyſcy do dziś dnia niezmyślenie kochaliście. Jeżeli záś y moiey, y ſwoiey ſławie dogodzić chcecie, temu nád ſobą oddaycie rządy, w ktorym ilem tylko przymiotow widział, wſzyſtkiem godne do rządu, wſzyſtkiem ſpoſobne widział. Macie Mężá świątobliwością obyczaiow, y przyiemnością udarowanego, przychylnością ku wſzyſtkim niewymownie wſławionego, ſurowości przykazow ná ſiebie tylko używaiącego, dálekiego od wynioſłości y dumy, w głębokich náukach wydoſkonalonego, mężnego, przezornego, w przenikaniu rzeczy biegłego, w prawie ludzkim, y Boſkim dokładnie ugruntowanego, wyſokością Urodzenia, y ſtarożytnością Przodkow ſławnego, á że użyię wſpaniałſzego nad inne imienia okazałe BERNARDA NIEGOLEWSKIEGO. *Tego proſzę na wſzelkie*

obo-

per, quæcunq; jura me vobis obstrinxere, quæso rogoq;, me vivo eligatis Antistitem: hunc, dum vita suppeditat, velitis esse Cœnobiarcham Vestrum. Adieciſſe præterea omnia in Te ornamẽta corporis animo cõsentire. Fontẽ, oculos, supercilia, vultũq; totũ, qui augustæ indolis index est, faustissima omina futuræ jurisdictionis portendere. Te Antistite solitariæ vitæ rigorẽ jucundiorẽ fore: Te obedientiã, castitatẽ, paupertatẽ, cæteraq; instituta religiosorũ hominum futura lætiora. Se Tecum velle vivere, pẽdere à nutu Tuo, Tua sequi imperia. Placidé sapienterq; gubernacula tenturũ, qui Rectorũ voluntates atque imperia animo lubenti exequeretur semper. Hæc aliaq; circumstãtibus Monasterii conscriptis Patribus Ziemnickius: cujus lugubris lamentabilisq; oratio vel inde apud omnes fidem habere debet; quod venientiũ sæculorũ tam ingrata memoria nunquam futura sit; quæ sua recte facta scriptis non honestet ac linguis, aut de iis aliquãdo conticescat. Et acceperint, quæ suasisset precando Decessor Tuus, secundis auribus conscripti Patres? Acceperunt & vero perlubenter. Te Antistitem, Te Cœnobiarchã jusserunt esse suum; istud diligentius auguratiùsq; reputantes, quod gloriosè functurus sit collata Dignitate, qui tot Avitas Imagines clarissimi Sanguinis veluti Prædes habeat, ac Sponsores.

PARS

obowiązki; obierzcie Opatem waszym: Tego, nim oczy zamknę, zaproście do obięcia nad wami rządow. Przydał procz tego, że w Tobie wszystkie przymioty ciała zgadzają się z darami wspaniałey Duszy. Czoło, oczy, brwi, zgoła twarz miła wrożą niepochybną słodycz Pierszeństwa Twego. Pod Twym słodkim rządem ostrość zakonnego zywota, posłuszeństwa, czystości ubostwa śluby, y inne Zakonności przepisy swobodne będą. Sam bybył chciałzyć z Tobą, Twego skinienia słuchać, Twoie rozkazy pełnić. Łaskawie y rozumnie ten rządzić będzie, ktory wolą Przełożonych y rozkazy szanował. W te słowa do zgromadzonych Głow naypierwszych Klasztoru ś. p. ZIEMNICKI Opat mowił: ktorego żałośna y płaczliwa mowa tym iest godnieysza u wszystkich wiary, że nadchodząca potomność wiekow o iego chwalebnych dziełach nigdy całe nie zamilknie, ale ie z uszanowaniem wystawiać będzie. Coż przyięliż tę świętą radę y prozbę ZIEMNICKIEGO wybrani Zakonu Bracia? przyięli, y z uszanowaniem przyięli. Ciebie OPATEM, Ciebie Rządcą naywyższym wykrzyknęli: to sobie niezwodnie obiecuiąc, że ku ozdobie Zgromadzenia Godności używać będziesz, ktory wysokiego Urodzenia tyle chwálebnych Przodkow masz Zaręczycielow swoich.

CZĘSC

PARS SECUNDA.

JTa vitæ curriculum sine ulla offensione fortunæ conficias Cœnobiarcha Illustrissime, atque ego Avitis Imaginibus Domus Tuæ clarissimæ celsitatẽ imparibus tanto oneri humeris ne leviter quidem tentâssem perstringere: nisi belle noverim, & perquam utile glorioſumq́, esse universis gentibus præstantes Viros dignos esse Majoribus; & valere debere apud gentes florẽtissimas clarorum de Patria meritorum senem memoriam etiam mortuorum; & id ipsum nobilissimis Familiis maximo supereſſe ornamento; quòd virtutes earum & res præclare gestas æternis ut laudibus decorare posteritas nequaquam possit. Nimirum novi belle illustres nobilium Virorum animos derivata quadam cum sanguine conjunctionis necessitate cõstringi; ne à præcellenti Avorum, Atavorumq́, virtute ignave degenerent? non me fugit ab altissimo eoq́, liquidissimo Parentum fonte deductum in liberos sanguinẽ arcano Supremæ Providentiæ instinctu animari, ad calcanda ut Majorum vestigia excitet in posteris, ac exacuat studium. Hinc velis Tu modò per tot Domus Nominisq́, Tui monumenta confuſo mihi, & ingenii sermonisq́, causanti angustias veniam annuere: ego, quantum quantum per otii exercitationis

CZĘSC DRUGA.

BOgday Ci ták pomyślne ſtatecznie ſprzyiało życie JASNIE WIELMOŻNY PANIE; iako ia nigdybym ſię nie poważył dla niezdolności moiey wglądáć w Przezacne Przodki wyſokiego Imienia Twego: gdybym o tym doſkonale niewiedział, że ieſt z chwałą, y użytkiem dla zacnego Narodu mieć Mężow niewyrodnych od cnoty Przodkow ſwoich: że mieć wzięttość powinna u zacnego Ziemiańſtwa záſłużonych w Oyczyznie, náwet zmarłych pamiątka: że od tego ſamego ná Starożytne Domy wypływa wielka chwała; iż ich cnoty, y dzieł chwalebnych nieprzerwana potomność, żadnym rodzaiem chwały zupełnie niewychwali. To ieſt wiem zupełnie, że wielkie Mężow przezacnych Duſze zábrane razem ze krwią pokrewieńſtwa práwo codziennie nagli; żeby od wielkiey Dziadow ſwoich, y Náddziadow cnotliwości nie odrodnemi były. Znam y to, iż krew od nayczyſtſzego Rodzicow zrzodła ná dziatki zlaná, ſkryty Boſkiey Opatrzności dogrzewek wzbudza: áby do wſtępowania we ślady Przodkow pragnienie w nich podniecała. Zkąd raczyß tylko dárować tylu Imienia y Domu Twego Przezacnych Przodkow pamiątkami ztrwożonemu, y rownie ná ſzczupłość mowy, iak ná niezdolność poięcia nárzekaiącemu: ia ile mi tylko czás

onisq; tenuitatem licuerit, non alias sive claritudinẽ Domus Tuæ Illustrissimæ, sive vetustatem contingam: atque illi persapienter solent sibi consulere; urbem qui maximam, aut castrorum dispositorum speciem adumbratam coloribûs conantur exprimere. Altissimas illi turres, principaliores portas, prima tentoria, principesq; ordines expressos reddunt: ex quibus haud ignavi spectatores tum urbis amænitatem & amplitudinem, tum exercitûs fortitudinem, & numerum metiri possint. Perinde mihi ego quoque consulam. Illustres è Grzymalitis eosq; superstites, aut non ita pridem ereptos rebus humanis primũ retulerim: vetustatem deinde Domus, & utraque de Republica merita memorando percensuerim: quis postremo quantusq; sis, universis constiterit.

Atq; ut inde præsentis gratulationis proficiscatur officium, unde in Te vitæ juxta & claritudinis fons proximus defluxerit: supereſt, & precor supersit diutissimè, Vir domi forisq; longe clarissimus Joannes Grzymalita Niegolewskius in hac principe Regni hujus Provincia, primũ Thesaurarius, deinceps Venator Calissiensis, modò Posnaniensis Pincerna. Vir hic & vero est, quem & ab ineunte ætate summa omnia, omnia pro innata virtute suscepta commendent nimiopere: & qui omnes annos

y szczupłość náuki pozwoliłá, ták ſtárożytność I-- mienia Twego zacnego, y pamiątki nieśmiertelne ná mienić zechcę: iak owi zwykli ſobie doradzać; ktorzy obſzerne Miaſto, álbo Obozu porządnie uſzykowanego obraz wymalować usiłuią. Co wyżſze oni ſzczegulnie wieże, co znákomitſze bramy, co naywyżſze námioty, y odczelne hufce wyrażać zwykli farbami: z ktorych wpatruiący ſię pilnie miarkować mogą, ták rozległość, y wielkość Miaſtá, iako woyſka potęgę, y żołnierſtwá liczbę. Tym ſpoſobem y ia teraz poſtąpię. Zacnych z Domu GRZYMAŁOW *á tych iuż teráz żyiących, iuż niedáwno pomarłych náſam przod wſpomnę: potym Domu ſtárożytność, y zaſługi w Kościele, y w Oyczyźnie nádmienię: náoſtatku kto ieſteś, y iak z Przodkow zálecony, zobaczy káżdy.*

A nayprzod, żeby z tąd powinſzowania tego powinne oświadczenie początek brało, zkąd na Ciebie życia y krwi wyſokiey nayblizſzym ſpadkiem ſpłynęło zrzodło: żyie dotąd, y życzę mu iak nadłużſzego życia, Mąż wielce zalecony WIELMOŻNY JAN GRZYMAŁA NIEGOLEWSKI *w tym tu kraiu Wielkopolſkim, nayprzod* SKARBNIK *potym* ŁOWCZY *Kaliski, dzisiay* CZESNIK *Poznańſki. Mąż ten cale, ktorego od lat młodych ſprawy wſzyſtkie ozdobne, wſzyſtkie dzieła pamiętne przedziwnie zalecaią: y ktory*

nos vitæ laudatissimæ ad morum amænissimorum disciplinam exigat & virtutis. Vir est, quo inimiciorem otio, infestiorem mollitudini, infensiorem contentionibus, à luxu alieniorem, iniquiorem ostentationi, scelerum acriorem censorem reperias neminem. Vir est, qui errore lapsos in viam revocet, circumventos à penuria opibus sublevet, Socios affinesq; benevolentiâ prosequatur: amet bonos, castiget vitia, compenset benefacta, &, quod optimi sapientissimiq; Civis est, non ante divitiis, quam gloriæ amplificandæ incumbendum putet. Vir est, à cujus immortali commendatione æqui ratio honestiq;, humanitas incredibilis, prudentia singularis, cæteræq; animi corporisq; dotes cum oris venustate, faciei amænitate, cumque agendi dexteritate semper futuræ sint: cujus gloriæ immortali perspicacissimum acumen ingenii rerum altissimarum cognitione obfirmatum: artes ingenuæ mirabili legũ cohonestatæ peritia, labores in Republica libentissime suscepti, & glorioſissimis rectefactis sociati milit ent: in quo demum mens, ratio, consilium, & arbitratus authoritas stabile domicilium reponant suum. Vir est postremò, qui & vires corporis atque ingenii publicæ integritatis defensioni consecret, & bona, fortunas, vitamq; ipsam (qua nihil cari9 mortalibus Boni Cœli dederint) pro communi salute

wszystkie niewychwalonego życia swoiego lata to-
kiem sliczných obyczaiow y cnoty pędzi. Mąż nad
ktorego niezobaczysz żadnego nieprzyiaźnieyszego
prożnowaniu, zawiśtnieyszego miękkości; nieprzy-
chylnieyszego pieniactwu, dalszego od zbytku, o-
strzeyszego na chełpliwość, surowszego na prze stęp
stwa. Mąż, ktory błędnym dodaie rady, uciśnionych
niedostatkiem swą hoynością wspomaga: przyia-
źność y sąsiedztwo niewzruszenie utrzymuie: kocha
dobrych, gromi złych, y co naywięcey do mądrego y
dobrego Ziemianina należy, tego iest rozumienia
przykładem, ze nie w przod o bogactwa, iak o chwa-
łę starać się trzeba. Mąż, ktorego cnotliwości głosic
będzie przed Swiatem sprawiedliwość, ludzkość,
wspaniałośc y inne z przyiemnością twarzy, z powa
gą ciałá, z dzielnością rzeczy wszelkich połączone
przymioty: o ktorym powiedać będzie potomnym
czasom wysokość rozumu umocniona wiadomością
rozlicznych rzeczy; nauka wielka wiadomością oka-
zana wszelkiego prawa, przyimowane usługi y z wiel
kim dla Wiary y Oyczyzny uskutecznieniem położo
ne: w Ktorym nákoniec radá, rozsądek, powaga, y
rozumienia gruntowność stolicę założyły. Słowem
mowiąc Mąż iest, ktory y siły swoie na obronę po-
wszechnego pokoiu kładzie: y włości, maiątek, życie
nawet samo, nad ktore nic namludziom milszego nie

lute in discrimen offerat; & se non rei familiaris extenuatione, non virium deficientium debilitatione, non vitæ periculis à pietate in Deum Patriamq; deturbari patiatur. Hic amantissimus PATER Tuus est: Hujus Tu PATRIS clarissimi carissimus FILIUS.

Jam MATRE quis nesciat, quam clarissima castissimaq; susceptus fueris? Unos *Ogończyk* TWARDOWSKIOS si nominaverim, altissimum oppidò transmissæ in Te cum sanguine gloriæ se se offert pelagus, & ingenii mei scaphâ exiguâ haud superabile. Iis videlicet MATREM magna & antiqua religione in DEUM plenam: singulari modestia & bonitate præditam, pudorem animi, & corporis pudicitiam colentem ingenuè, forma corporis, maturitate mentis, & quod plerumque rarum est in mulieribus, ornamentorum corporis & animi, intercedente inter rei familiaris procurationem consensione spectatissimam SOPHIAM TWARDOWSKA debes. Ab hac MATRE defluxit sanguis ille: qui Te Celsissimo ANTONIO Principi JABŁONOWSKIO Posnanienſium Palatino; qui Illustrissimæ deSKAŁAWSKIIS OTOLIÆ WILKONSKACastellanæ Cryvinensi, qui JOSEPHO W*yssogota* ZAKRZEWSKIO, Pocillatori Wschovensi, & clarissimis

dały Nieba, dla ucalenia Oyczyzny gotowy łozyć teraz, y przedtym łożył: y ani nádwerężeniem maiątku, áni sił iuż dużo nádtárganych osłabieniem, áni życia niebespieczeństwem od życzliwości ku Oyczyznie, odprowadzić się nie daie. Ten iest Twoy godny wielce, y kochaiący OYCIEC: Tego Ty SYNEM nayulubieńszym iesteś.

Już z MATKI ktoż nie wie iak wielka y, starożytna spływa ná Ciebie chwała? Bym samych Herbu Ogończyk *TWARDOWSKICH wspomniał: spłynęło razem ze krwią ozdoby morze, szczupłą siłą rozumu mego niezgruntowane cale. Tym záiste osobliwcy, y zádawnioney w tym Imieniu ku BOGU pobożności pełną, z łaskawości osobliwszey, y skromności znakomitą: z niewinności sumnienia, y z wstydliwości ciałá szczegulniey záleconą, przy urodzie twarzy wspaniałości obraz, y co rzadko we płci niewieściey uyrzysz, przy wielkich duszy y ciałá dárach, w domotliwości y oszczędności zátopioną ZOFIĄ TWARDOWSKĄ winien iesteś. Tać MATKA wysoką owę krew y drogą dałá, ktora Cię z Jaśnie Owieconym XIĄZĘCIEM ANTONIM JABŁONOWSKIM, Woiewodą Poznańskim, ktora Cię z J. W. OTOLIĄ ze SKAŁAWSKICH WILKONSKĄ, Kásztelanową Krzywińską, ktora Cię z W. Imcią JOZEFEM* Wyssogotą *ZAKRZEWSKIM,*

mis domi foriſq; (Hi quippe Tibi Maternã AVIAM dedere) *Jaſtrzębiec* SWIĘCICKIIS honorificentiſſimis iiſq; maximis propinquitatis vinculis conjunxerit. Mitto alia, quæ in Te MATER nec proſperis vehementius efferri, nec adverſis moleſtiùs affligi ſolita, quæque & conſtantiæ fortitudinem, & temperantiæ amænitatem, & pietati feſtivitatem, & affabilitati gravitatem, & liberalitati frugalitatẽ conjungat, tranſmiſerit ornamenta: mitto porro vel ideo, ut ad illum, quem & Tu verè Tuum: & ille Te verè ſuum venditet, venire poſſim.

Quis ſit ille rogitas? Ille eſt, quem acrem atq; infractum bello, quem blandum pace atque munificũ, quem erga Patriam pium, officioq; ſingulari, ac fide erga Regem, & admirari, & imitari ſera debet poſteritas. Ille eſt, qui togæ conſiliorum magnitudinem, acerrimam defenſionem legum, maximorum negotiorum cognitionem, magiſtratuum obeundi æquitatem admirabiliter impendat. Ille demum eſt, cui in maxima commendationis parte ſit, laudari à paucis, amari ab omnibus, beneficiis complecti omnes, religionis amorẽ, Patriæ defendendæ ingenium, boni communis amplificandi ſtudium & laborem reliquæ Civium multitudini, & ſeræ poſte-

WSKIM, Podczaszym Wschowskim, ktora Cię z Ja
strzębcami *SWIĘCICKIEMI (Cić bowiem BABKĘ dali z pokrewieństwa Matczynego) bliskim kre*
wieństwa związkiem złączyłá pożądanie. Zámil-
czam tu o inney ozdobie Twoiey, ktorą ná Cię krwi
zacney datkiem niechlubna w szczęściu, nie strwożo-
na w przykrościach, stateczność z męstwem, umiar-
kowanie z weſołością, bogoboyność z zabawnością,
przyiemność z powagą, szczodrotę z oszczędnością
łącząca sprowadziłá MATKA: zámilczam zaś dla
tego, żebym prędzey do tego Mężá przyszedł, ktore
go y Ty prawdziwie Twoim, y on Ciebie prawdziwie
swoim zowie.

Ktory ten Mąż pytasz się? Ten iest, ktorego prze
zorność, y Męstwo w boiu, ktorego łaskawość, y do-
broczynność w pokoiu, ktoregoku Oyczyznie miłośc,
ku Krolowi przychylność, y szczegulnieyszą wier-
ność zádziwiać będą, y náśladować potomne wieki.
Ten iest, ktory w utrzymaniu spokoyności wspania
łość rády dáie, broni práwa Oyczystego, sprawy
wielkie ułatwia, Urzędy ná siebie wzięte, z szcze-
gulnieyszą sprawiedliwością odprawia. Ten náko-
niec iest, ktory sobie wziął zá naywiększą dzielnc
chwały bydź chwalonym od niektorych, kochanym
od wszystkich, dobrodzieystwa wyświadczać wszyst-
kim, miłość wiary, wynalazki rátowania Oyczyzny,

ſteritati imitandum relinquere. Hic eſt & vero, in quo Tu benevolentia ſua Te quocunque comitantem, Honoriſq; Tui cupidiſſimum AVUNCULUM, & habes ſtudioſiſſimum. Hic eſt IGNATIUS TWARDOWSKIUS, Caliſſienſium Palatinus, qui Te chariſſimum lectiſſimumq; ex SORORE FILIUM, mirum in modum diligit. Addo & ROSALIAM de *Łodzia* ROGALINSKIIS Palatinam, Tui autem AVUNCULI Conjugem lectiſſimam. Quam cum non modo oris ingenua gratia, feſtivi & comes oculi, ſociata pudicitiæ mira frontis, & totius faciei majeſtas; ſed animi potiſſimum & morum candor, ingenium mite, & ſupra ſexum præcellens, plena ſapientiæ verecundiæq; effata, collectumq; id totum, quidquid & natura præſtantiſſimum, & ſanguis excelſum, & fortuna nobile in homines herciſcatur, quam dico cum totum iſtud cõmendet; tum quæ illius laudibus impar ſit, orationi meæ ignotum velit.

Tum iſthoc etiam me non latet, quanto Patriæ ornamento MICHAEL & FRANCISCUS Germani Tui futuri ſint: quanto NEPOMUCENUS (JOSE

rozprzestrzenienia powszechnego dobra zábiegłość y stáranie potomnemu Ziemiaństwu, y nádchodzą-- cym nie przerwanie latom zostawić do náśládowa-- nia. Y Tenci záiste iest, w ktorym masz wszędzie Cię ścigaiącego z łaskawością, y o Twoim záleceniu naystarownieyszego WUIA. Ten iest Jaśnie Wielmożny IGNACY TWARDOWSKI, Woiewoda Káliski, ktory Cię iako naymilszego SIOSTRZEN CA swego serdecznie kocha. Przyłączam tu J. W. ROZALIĄ z Łodziow ROGALINSKICH Woiewodziną, á Ciebie prawdziwie kochaiącą WUIEN KĘ. Panią Tę, iako nietylko osobliwßa przyiemnośc twarzy, miłe, y wesołe weyzrzenie, złączona z wsty dem przedziwna czoła y twarzy całey powaga, ále raczey umysłu, y obyczaiow piękność, duch łagodny, á nád płeć niewieścią bystry, pełne mądrości y nie-- winności słowa, y rázem wzięte to wszystko, co tylko álbo nátura navkosztownieyßego, álbo szczęście nay chwalebnieyszego, álbo krwi zacność nayznákomit-- szego ludziom podzielnie daie, Panią mowię tę, iako zbior tego wszystkiego przedziwnie wstawia, ták mnie dárować raczy, ktorego do Jey pochwał nie wystarczaią siły.

Toż podobnie poznáię, iak wielką ozdobą w Oyczy źnie będą MICHAŁ z FRANCISZKIEM Rodze-- ni Twoi; iak niemałą obroną NEPOMUCEN (ná

SEPHUS olim) Religioni Diviniſſimi Benedicti præ ſidio. Illorum natu major, uti vitam Avorum Atavorumq; exprimit, & conſuetudinem: ita eoſdem rerum ex voto ſuccedentium fortuna æquet. Minor natu pergat primum in Majorum veſtigiis pedes ſuos ponere, tum Jlluſtriſſimorum Parentum ſpem de ſe omnem multum vincat & Tuam. Hic demum dicatorum Deo hominum amplexus inſtituta, qua de Eccleſia mereri perſeverat, in eadem rectefactorum fructum uberrimum & honorificum capiat. Fratribus eximiis lectiſſimas Sorores Tuas adjungi placuit. MAGDALENA cum ſuo cariſſimo Conjuge SKAŁASKIO immatura deleta morte vivat cũ Deo infinito ævo beatam vitam. JULIANNA ſic ſe ha in vita beatam ſentiat: atque ſibi feliciſſima formæ & virtutum dignitas auſpicatiſſime militat.

Porro alios, quos Tecum ſanguinis ejuſdem nexu ſciam eſſe conjunctos, quorumq; alii meritis & rerũ præclarè geſtarum amplitudine Patriam conſolantur; alii acerrimo ſui relicto deſiderio ex vitæ hujus tenebris ad lucem ſempiternam exceſſere, quo tandem ordine referre moliar? Non ignoro ANNAM de SKAŁAWSKIIS NIEGOLEWSKA Mariti ſui ANDREÆ NIEGOLEWSKII VEXILLIFERI & IUDICIS SURROGATI Poſnanienſis una & CAPITANEI Pobiedziſcenſis, PATRUI autẽ Tui de-

świecie JOZEF) dla Zakonu Swiętego Benedyktá. MICHAŁ iako iuż Dziadow, y Nád-Dziadow wyrownał cnocie: tak rzeczy według myśli powodzeniem niech im nayprędzey zrowna. FRANCISZEK niech w przody nieuśtaie iść torem Przodkow swoich: przyszedłszy do lat starszych niech powzięte o sobie uskuteczni nadzieie. Ten zaś w zakonności utaiony przed światem niech z tych szczęśliwy zysk bierze zasług, ktore bez uprzykrzenia dla ozdoby Zakonu czyni. Rodzonym Braciom krzywdy czynić nietrzeba Siostr rodzonych zataieniem. Zeszła ze świata s.p. MAGDALENA wraz z Wielmożnym SKAŁASKIM Małżonkiem swoim, day Boże, áby żyłá ná wieki w Niebie. JULIANNE iako zbior cnoty y Pańskiey urody ozdoby zalecaią, tak niechay w swę opiekę przyimie pomyślne szczęście.

Azaś innych, ktorym tu proszę porządkiem wspomnę, tych zwłaszcza z ktorych inni przez rozliczne zasługi uweselaią Oyczyznę, inni nie dawno zmarłszy łzy ieszcze swym wspomnieniem z oczu ludzkich wyciskaią? Wiem dobrze, iż Wielmożna Imć ANNA ze SKAŁAWSKICH NIEGOLEWSKA, Mężá swego ANDRZEIA NIEGOLEWSKIEGO, Chorążego, y Surrogata Poznańskiego, oraz Pobiedziskiego Stárosty, á STRYIA Twego, Mężá dosyć w sędziwym wieku, álenie wczesną zmarłego śmier

desideratissimi intempestivam mortem lącrymis justoq; comploratu prosequi. Luget, mihi credito, morte perfunctum Virum, quem in judicando religiosissimum tanquam justitiæ Propugnatorem omnes boni desiderant. Nisi eam consoleris, nisi hæc, suo & illius solatio ex illa suscepta suavissima pignora ponas ob oculos, nihil facis, quo sibi acerbitatem doloris minuas. Quare, pone Matri ob oculos FELICIANUM Filium Pobiedziscensem Capitaneum, una cum carissimis TERESSIA, MARIANNA, NEPOMUCENA, THEODORA, & MAGDALENA Filiabus. Dic isthanc sui partem meliorem, acceptæ cum vita Parentibus ab optimis probitatis NIEGOLEWSKIANÆ simulacra esse, atq; imagines. A Filio æquari Patrem humanitate, hospitalitate, gravitate. Incumbere in fortia, atque Patrem viderat: continentissimum esse, ac ex Patre didicerat: Legatum ad commune omnium Reipublicæ Ordinum consilium fuisse, ac multoties Pater fuerat: nihilq; ad commendationem Nominis velle cupidius, quam ut ea justitia (si sors olim tulerit) pro Tribunali sedeat, qua Pater desideratissimus jam Supremis Regni in Judiciis aliquoties, jam Posnaniæ in Castrensibus perpetuo sedisset. Similiter Filiam THEODORAM Viro genere, virtutibus, opibusq; insigni LUDOVICO SKORZEWSKIO, Matri-

cią do dziś dnia nieukoienie płacze. Płacze, wierzay mi, utraconego Męża, ktorego sprawiedliwego w sądzeniu, iako sprawiedliwości Obrońcy, żałuią Ziemianie dobrzy. Jeżeli iey nie pocieszysz, ieżeli iey Potomstwa tego, ktore się z niego ku pociesze zostało, przed oczyma nie stawisz, sposobu niewynaydzieß, ktorymbyś zásmuconą wżałości rozweselił. Przeto staw tey Páni przed oczy FELICYANA Syná Pobiedziskiego Staroście, staw pięć Cor godnych TERESSĘ, MARYANNĘ, NEPOMUCENĘ, TEODORĘ, y MAGDALENĘ. Powiedz, że te Rodzicow naydroższe cząstki, są wzięte y ze krwią wrodzoney NIEGOLEWSKIM dobroci prawdziwemi obrazami, y zwierciadłami. Syn w ludzkości, przyiemności, y powadze wyrownał Oycu. Dzieło iego wspaniałe káżde, iak się nápatrzył w Oycu: iest w uniarkowaniu mądry, iak się náuczył od Oycá: był Posłem ná Seym walny, iako y Oyciec kilka razy, wziednaniu czci nieśmiertelney starowny, o co się y Oyciec naywięcey stárał; y nic więcey do zástawienia Imienia swoiego niechce, iako żeby, kiedyżkolwiek się zdarzy, ták był Sędzią spráwiedliwym, iak był ś. p. Oyciec iuż ná Naywyższych Sądach, iuż ná swoich Poznańskich Grodzkich. W spomniey y Corkę TEODORĘ, że iuż dána w Małżeństwo W ielmożnemu LUDWIKOWI SKORZEWSKIEMU, z Imienia,

z cnot,

trimonio junctam Neptem enixam esse. Reliquas quaternas & forma, & virtute nobilissimas, tanta reverentia bonam Matrem prosequi, ut sua in Matrem pietate, & Patris levare desiderium, & consolari Viduam norint. Non me latet GABRIELEM de *Łagowiec* SZCZANIECKIUM MECHTILDEM PATRIS Tui Germanam in Uxorem duxisse: orbatumq; carissima Conjuge continuato in luctu vivere. Probe scio - - - - - - - - -

Sed enim, quod se virtutis simulacrum menti obtrudit meæ? Videre mihi videor Virum quendam atq; Mulierem: illum cerno animo piissimum in Patriam, bello togaq; clarissimum: domi humanitate & continentia conspicuum, foris consilio, fidelitate & summorum negotiorum tractatione cõmenda tum: hanc tam præstantibus naturæ ac fortunæ ornamentis illustrem, ut felicissimas anteire videatur. De utroque dum Domus Tuæ monumenta consulo, Virum hunc MICHAELEM NIEGOLEWSKIUM, Vexilliferum Wschovensem, & Capitaneũ Pobiedziscensem, quem AVUM Tuum veneror; Mulierem isthanc CHRISTINAM ANDREÆ CZACKII TRIBUNI Calissiensis, de HEDUIGE MODLIBOSKIA procreati Filiam, AVIAM loquuntur Tuam esse. Hi juncti Matrimonio PATREM Tuũ, & PATRUUM procreavere: hi MECHTILDEM MATERTERAM dedere Tuam. Ea-

zcnot, y z maiątku wſławionemu powiła Wnuczkę: á inne cztery cnotą, y urodą znákomite, ták ſerdecznie Matkę dobrą kochaią, iż przez ſwoią przychylność y żalowi po Oycu poſtradanym ulżyć, y osierociałą rozweſelać umieią. Wiem y to, że, ktory był miał zá Zonę MECHTYLDĘ Ciotkę Twoią, GABRYEL z Łagowca SZCZANIECKI, utraconey y Potomſtwa żałuie. Náoſtatek wiem y to - -

Aleć iakiż mi cnoty obraz gwałtem ſię námyśl tło czy? Zdáie mi ſię, iakobym widział Páná y Panią ozdobnych dużo: Pan mi przed myślą ſtawa nayprzychylnieyſzy Oyczyźnie, w pokoiu y ná woynie wſławiony, ludzkością w domu, y umiarkowaniem znákomity, w ſprawunkach Národowych, poradą, wiernością, y wielkich rzeczy odprawowaniem pamiętny: Páni ták drogiemi urodzenia, y ſzczęścia ozdobami wzbogacona, że inne nayſzczęśliwſze celować może O oboygu gdy ſię radzę Domu Twego opiſań, náuczáią mię, że Pan ten ieſt ow MICHAŁ NIEGOLEWSKI, Stároſta Pobiedziſki DZIAD Twoy, á Pani, owa KRYSTYNA IĘDRZEIA CZACKIEGO, Woyſkiego Kaliſkiego, z JADWIGI MODLIBOWSKIEY zrodzonego Cora, á BABKA Twoia. Ci ſą Rodzice Twoiego OYCA y STRYIA, Ci MECHTYLDY SZCZANIECKI, á CIOTKI Twoiey.

Eadem annalium monumenta monstrant MATTHIAM NIEGOLEWSKIUM VEXILLIFERUM Wschovensem PRO-AVUM Tuum, quem inter & facile principes hoc in Regno Familias non unquã, credo, arctissima sanguinis necessitudo intercessisset, illeq; Pater aliis, aliis Socer & Avus neutiquam fuisset, nisi vir maximis gravissimisq; causis probatus in Republica, summæq; authoritatis & multæ apud omnes existimationis fuisset. Vir isthic habuit Cœlos & vero sibi multum propitios, & æquissimos meritorum æstimatores; quibus nuptias primas probantibus de URSULA ZEGOCKIA Capitanei Costensis Filia MICHAELEM Avum Tuum & quinas Filias genuerat: secundis consulente Deo ex ANNA DZIERZBINSKA Iudicis Terræ Wschovensis Filia CASIMIRUM Filium, Capitaneum Pobiedziscensem Filias procreârat & trinas. SOPHIAM & ELISABETH (refero hic sobolem ex ZEGOCKIA susceptam) Dei obsequio in Familiam Divinissimi Benedicti: ANNAM ADAMO IOANNI MYCIELSKIO Dapifero Posnaniensi, Koninensis, Lubiatoviensis & Ossinensis Capitaneorum Avo: CONSTANTIAM ANTONIO SZOŁDRSKIO, LUDOVICAM demum MICHAELI DZIAŁYNSKI Bydgostyensi Castellano, Illustrissimæ MARIANNÆ Principis de DZIAŁYNSKIIS SUŁKOWSKIÆ

Też ſame Domu Twego opiſania wſkazuią mi W. MACIEIA NIEGOLEWSKIEGO, Chorążego W ſchowſkiego, PRADZIADA Twego, z ktorym przednieyſze w Polſzcze Domy pewnieby ſię były pokrewieńſtwem nie łączyły, oraz On nie byłby był zá pewne to Oycem, to Swiekrem, to Dziadem wielom gdyby ſię było wielu, iako do Mężá wielkiemi w Oyczyźnie záſługami wſławionego, y iako do Paná wſzędzie wielce wziętego po ſpokrewnienie nie ciſnęło. Miał on ná ſiebie łaſkawe Niebá, y wielkie względy ná cnoty ſwoie: od ktorych doznáwaiąc błogoſławieńſtw w Małżeńſtwie pierwſzym, z URSZULI ZEGOCKI, Stárościanki Kościáńſkiey, miał iednego MICHAŁA Syna Dziada Twoiego, y pięć Cor Godnych: z drugiego Małżeńſtwa z ANNĄ z Dzierzbińſkich Sędzianką Ziemſką W ſchowſką, Syná KAZIMIERZA Pobiedziſkiego Stároſtę, oraz trzy Corek. ZOFIĄ y ELZBIETĘ (wyliczam tu potomſtwo z ZEGOCKI urodzone) ná ſłużbę Boſką do Zakonu S. Benedyktá: ANNE ADAMOWI JANOWI MYCIELSKIEMU, Stolnikowi Poznańſkiemu, á Dziadowi Kunińſkiego, Lubiatowſkiego, y Oſińſkiego Stároſtow: KONSTANCYĄ ANTONIEMU SZOLDRSKIEMU, LUDWIKE naymłodſzą J. O. Xiężney Jeymości MARYANNY z Działyńſkich SUŁKOWSKI, y KATARZYNY z Działyńſkich MAŁACHOWSKI

SKIÆ & CATHARINÆ de iisdem DZIAŁYN-- SKIIS ANTONII MAŁACHOWSKII Supremi Regni Notarii Conjugis Avo in matrimonium dederat. Retulerim hic aliam viri istius de DZIERZBINSKA susceptam prolem? Huic Viro MATTHIAS Castellanus Santocensis, CAROLUS Chiliarchus exercituum Reipublicæ: IOANNES q. MALCZWSKII URSULAM Parentem, huic ANTONIUS BONCZA MIASKOWSKIUS Gnesnensis Primicerius, Posnaniensis Scholasticus TERESSIAM Matrem debent: huic BARTHOLOMÆUS & THOMAS CASIMIRUM NIEGOLEWSKIUM Capitaneum Pobiedziscensem Optimum Patrem debent: huic demum CZACKII Venatoridæ Calissienſi MARIANNAM matrimonio conjunctam debent.

Mitto ANDREAM NIEGOLEWSKIUM Capitaneũ Pobiedziscensem ABAVUM Tuum CÆNOBIARCHA Illustrissime: cujq testamento alteri pendentis à ligno Christi in Cathedrali Ecclesia Posnaniæ, alteri in Buk Deiparæ titulo sacris altaribus in *Uscię cice* relicta pecunia munificentiam in Superos & liberalitatem loquitur. Mitto MATTHIAM cum Filio STANISLAO, quorum monumentis & laudibus inscripti lapides in Ecclesia Bucovienſi visuntur. Istud solum contendo, quod Res universa publica JOANNE illo(a) qui Pro-Judex Posnanienſis tres

(a) *Anno 1633.*

WSKI, Pisarzowy Koronney, Dziadowi MICHA ŁOWI DZIAŁYNSKIEMU, Kásztelanowi Bigdoskiemu, dał w Małżeństwo. Mamże ieszcze wyliczać z drugą Zoną Potomstwo? Temu Pánu J. W. MACIEY *Kasztelan Santocki,* KAROL *Pułkownik Woysk Rzeczypospolitey, oraz* JAN MALCZEWSKI *Podstolic Káliski,* URSZULĘ *Mátkę swoią: Temu Wielmożny Imć Xiądz* ANTONI Bończa MIASKOWSKI, *Kántor Gnieznińśki, Scholastyk Poznańśki,* TERESSĘ *Mátkę swoię, Temu Wielmożni* BARTŁOMIEY y TOMASZ NIEGOLEWSCY, *Starościcowie Pobiedziscy,* KAZIMIERZA *Oycá swego: Temu náo statek Dom* CZACKICH, *Wielmożnego* STEFANA CZACKIEGO, *Łowczyca Káliśkiego,* MARYANNĘ *Małżonkę winien.*

Miiam Wielmożnego ANDRZEIA NIEGOLEWSKIEGO, *Stároste Pobiedziśkiego,* NAD-PRADZIADA *Twoiego Jáśnie Wielmożny Pánie: ktorego ku Kościołowi hoyność, ieden zápis do Káplicy Ukrzyżowanego, Cudami wstawionego w Kościele Kátedralnym Poznańśkim, drugi w Buku do Rożáncowego Ołtarzá, ná Dobrach* Uścięcice *zostaiący, nieśmiertelnie głoszą. Miiam* MACIEIA *wraz z Synem* STANISŁAWEM, *ktorych chwałę y czyny wielkie, w Bukowśkim Kościele nádgrobki okazuią. To tu tylko chcę mowić, że Oyczyzna* JANA NIE-

tres supra vigesimum annos, deinde Iudex Terrestris, áltarisq; in KAZIMIERZ adjecto eidem pro Sacerdote censu liberalis Author esset: & MATTHIA Pro Avo Tuo (b) ad dirimendam litem de limitibus Poloniam inter Silesiam & Marchionatum Arbitris uteretur. Et cũ istud contendo, dico etiã Illustrissimã GRZYMALITARUM Gentẽ originis vetustate facile antiquissimam, dico non eam à Magistratibus, sed amplissimos Reipublicæ Magistratus ab ea fuisse exornatos.

Quod vetustatem attinet, eadem GRZYMALITIS incunabula tribuenda putem, quæ Regno huic florentissimo unanimis Scriptorum & Historicorum consensus tribuit. Dicunt Eos una cum primis Regni hujus Principibus has in terras venisse, dicunt crescenti nascentiq; equestri Ordini tanquam Signiferos accessisse (c) Jn Italia, Germania, Hispania plurimas eorundem Armorum Familias divites esse ac illustres. M. ANTONINO Philosopho Imp. Vindoboram oppugnante GRZYMALITAM quendã plurimis occisis urbis aditu prohibuisse hostem. (d) Accedit & illud GRZYMALITARUM vetustati, quod sua in Gente fortissimos Virorum sive habuerit, sive foverit. Naturam hæc Domus in se effuse liberalem, Fortunam perpetuò comitem ac pedissequam habuit. Quid opes, quas laboribus atq; justa industria pepererint

(b) 1683. (c) Paprocki folio 485 (d) Niesiecki folio 334. GRZY

GOLEWSKIEGO (*ktory będąc przez dwadzieścią y trzy lat Podsędkiem, á potym Sędzią Ziemskim Poznańskim, uczyniwszy ná Xiędzá zapis, Ołtarz w* Kázimierzu *wystawił*) *y* MACIEIA PRADZIADA *Twego wystała do zaspokoienia kłotni o granice między Polską, Sląskiem, y Marchią. Y gdy to mowię, chciałbym oraz przydać; że Przeświętne* GRZYMALITOW *Imię, y co do początku iest cale naydawnieyse, y co do piastowania Urzędow, Godnościom samym wiele ozdob dodawało.*

Co sie dawności tycze, rowno o dawności GRZYMALITOW *rozmiem, iak rozumieią Pisarze zgodni o dawności Krolestwa tego. Mowią oni, że wespoł z naypierwszemi Xiążęty tu w te strony przybyli, że w początkach Rycerstwa naypierwsemi Wodzami byli; że we Włoszech, Niemczech, y Hiszpanii, wiele Domow Imienia tego było, że zá Mar: Antoniná Filozofa Cesarzá, przy dobywaniu Windobory Miastá, z* GRZYMALOW *ieden zábiwszy wielu, nieprzyiacielá odegnał. Popiera y to* GRZYMALOW *starożytność, że w swoim Domu walecznych záwsze Rycerzow, álbo mieli, álbo rodzili. Dom ten miał ná siebie dość hoyną náturę záwsze: szczęście ná záwołaniu prawie, á że powiem ná wystugach. Coż znáczą bogactwa, ktore pracami, y sprawiedliwym obrotem zebrali* GRZYMALOWIE? Z NALECZAMI *niegdyś*

GRZIMALITÆ? Cum NALECZYIS ære suo ac sumptu acerrima bella gesserunt, & gessissent diutius, nisi Eos Divus ille JAGELLO Princeps ab odio ad gratiam reduxisset. (e)

Maximarum etiam hoc in Regno Dignitatum vetusq; possessio vetustatem Domus GRZYMALITARUM loquuntur. Qui honores in Ecclesia, quos non ornavissent GRZYMALITÆ, ac ornent? Gnesnenses Infulas JOANNES IV, Leopolienses JOANNES VII, ambo GRZYMALITÆ mirificè commendarunt. SUIDGERUS GRZYMALITA apud Vladislavienses & summa cum laude summos Sacrorum Fasces tenuit, & Strzelnæ Ecclesiam cum Monasterio, consecratarum Christo Virginum adjecta dote posuit. (f) PAULUS I, DOMARATUS, & LAURENTIUS GRZYMALITÆ omnes, Posnanienſium Infulas ornavere. Quorum primus Cænobium in Opido Srzodka Patribus Ordinis Prædicatorum inhabitandum construxit (g) postremus sapientiæ laude florentissimus libros de Optimo Senatore & Consule edidit.

Jam in Republica qui Fasces sunt, quibus non aliquando præfuissent GRZYMALITÆ? Calissium bis duos, Bresta Cujavienſis trinos, Junivladislavia unũ, Rava trinos, Podolia, Plocium suos etiam Palatinos è GRZYMALITIS habuere. Quid quod hæc nostra Posnania trinos, Gnesna binos., Cujavia trinos, Cul-

(e) *Paprocki folio 486.* (f) *Dług. lib 4.* (g) *Cromer. lib8.* ma

gdyś nákładem swoim wielką toczyli woynę, y byli by wiedli dłużey, gdyby ich był JAGIEŁŁO *Xiąże między sobą nie pogodził.*

Piastowanie podobnie nayznákomitszych Dostoieństw opowieda y chwałę GRZYMALITOW, *y starożytność Domu. Ktoreż są Dostoyności w Kościele, ktorych* GRZYMALITOWIE, *y nieozdobiali, y nieozdobiaią? Arcybiskupstwo Gnieznieńskie* JAN IV. *Lwowskie* JAN VII. GRZYMALITOWIE *obadway przeźziwnie ozdobili.* Swidgierus GRZYMALITA, *był y Biskupem Kuiawskim, y Klasztor w Strzelnie Panieński, dobrami go opatrzywszy wystawił.* PAWEL I. DOMARAT *y* WAWRZENIEC GRZYMALITOWIE, *Poznańskiemi Biskupami pomarli. Z tych pierwszy Xięży Dominikanow Kościoł im wystawiwszy w Miasteczku Srzodce osadził: trzeci uczony wielce, o dobrym Wielkoradzcy, y Obywatelu zostawił Xięgi.*

Już w Rzeczypospolitey ktoraż iest Godność, ná ktoreyby GRZYMALITOWIE *chwalebnie nie siedzieli? Kalisz IV, Brzeście Kuiawskie trzech, Wrocławek iednego, Ráwa trzech, Podol, Płock, między Woiewodami* GRZYMALITOW *policza. To zaś iak utaic, że ten sam Poznań trzech, Gniezno dwoch, Kuiawy*

ma cum Gedano Unum Castellanos suos GRZYMALITIS debeant? Equidem florentissimæ Domus istius hac in nostra Republica summa semper existimatio fuerat: & immensus meritissimorum de Ecclesia & Regno Virorum Ordo, sive cum primam GRZYMALITARUM appellationem retineret, sivè dum NIEGOLEWSKIORUM GRUDZIENSKIORUM, GARWASKIORUM, GRZYMUŁTOSKIORUM, OLESNICKIORUMPOTULICKIORUMcæteraq; honorifica Nomina sortita sit. A vicis videlicet & coloniis, in quibus habitarent GRZYMALITÆ varia Nomina sortiti sunt: hinc & Vos ab hæreditate bonorum NIEGOLEWO GRZYMALITARUM NIEGOLEWSKIORUMprofectam, eamq; honorificam retinetis appellationem. Qua in appellatione ut alios prætermittam, Principes JABLONOWSKIOS, SULKOWSKIOS, Illustrissimos MALACHOWSKIOS, RADOMICKIOS TWARDOWSKIOS, WILKONSKIOS, MIELŻYNSKIOS, MYCIELSKIOS, SZOLDRSKIOS, KOŹMINSKIOS, SKALAWSKIOS, ROGALIŃSKIOS, MODLIBOWSKIOS, TRĄPCZYŃSKIOS SZCZANIECKIOS, DZIERZBIŃSKIOS, KOSCIELECKIOS, DZIAŁYNSKIOS, MALCZEWSKIOS, KISZEWSKIOS, PRZECŁAWSKIOSKONARZESKIOSMALECHOWSKIOS, ŁĄCKIOS ZAWADZKIOS, SOBOCKIOS, ZELĘDZKIOS, PAWŁOWSKIOS, ZAKRZEWSKIOS, BRODNICKIOS, TUCZYNSKIOS, CZACKIOS, CHŁAPOWSKIOS, KOŁACZKOWSKIOS, So-

trzech, Chełm, y Gdańſk po iednemu Kaſztelanow GRZYMALITOM *powinne? Zaiſte Domu tego Przeświętnego wielkie záwſze w Rzeczypoſpolitey poſſanowanie było, y nieprzeliczony záſłużonych, iuż w Kościele, iuż w Oyczyznie Mężow ſereg, czyli to w ten czás, gdy ſamym ſię názwiſkiem* GRZYMALITOW *záßczycał, czyli w ten czás, gdy iuż* NIEGOLEWSKICH GRUDZIENSKICH, GARWASKICH, *iuż* GRZYMULTOWSKICH, OLEŚNICKICH, POTULICKICH, *y innych wſpaniałe názwiſka przybrał. Od dobr cale y włości, ktore dziedziczyli* GRZYMALITOWIE *názwiſka brali: ztąd y Wy nieodrodne potomki od dziedziny* NIEGOLEWA GRZYMALITOW NIEGOLEWSKICH, *wſpaniałe zabraliſcie názwiſko. W ktorym że pominę* JJ. OO. Jabłonowſkich, *y* Sułkowſkich *Xiążęta*, JJ. WW. Małachowſkich, Rádomickich, Twardowſkich, Wilkońſkich, Mielżyńſkich, Szołdrſkich, Koźmińſkich Skaławſkich, Rogalińſkich, Modlibowſkich, Trąpczyńſkich, Szczanieckich, Dzierzbińſkich, Kościeleckich, Kiſzewſkich, Malechowſkich, Łąckich, Záwadzkich, Sobockich, Zelędzkich, Pawłowſkich Zákrzewſkich, Brodnickich, Tuczyńſkich, Czackich, Orzelſkich, Gzowſkich, Miaſkowſkich, Skorzewſkich, Gorzeńſkich, Wieſzczyckich, Swierczyńſkich, Chełmſkich, Moſzczeńſkich, Umińſkich, Cieleckich, Roſſenow, *y innych nieprzeliczonych, á zacnych*

KOLNICKIOS, ORŻELSKIOS GZOWSKIOS, MIASKOWKIOS SKORZEWSKIOS, GORZENSKIOS, WIESZCZYCKIOS, SWIERCZYNSKIOS, CHELMSKIOS, MOSZCZENSKIOS, UMINSKIOS, CIELECKIOS, Rossenos aliosq; infinitos & clariſſimos ejuſdem Sanguinis communicatione vobis cum conjunxiſtis.

Atque hic portus fuit, quem ſibi eripi laborum turbine propenſa in Te voluntas non ſivit mea CÆNOBIARCHA Illuſtriſſime. Dixerã me efferri lætitia quod Virtus eximia iſtud, quo omnium exiſtimatione digna olim videretur, Honoris faſtigiũ fuerit conſecuta. Dixeram me lætari, quod ipſa Dignitas, atque ſemper poſtulat, ornamenti ſolatium adepta fuerit. Ibi Virtuti præmium à Dignitate: hic Dignitati ornamenti ſolatium à Virtute contigiſſe dixeram. Quid etiamnum ſupereſt? Precatus fuerim bona Tibi & vitam? Nihil & vero eſt, quod non Illuſtriſſimus CONSTANTINUS ILOWIECKIUS CÆNOBIARCHA Landenſis de Religione Ciſtercienſium meritiſſimus idem ipſum precaretur. Ille videlicet ſolemni ritu Te conſecravit reverendum venerandumq; univerſo Cætui. Ille obitis ex inſtituto Eccleſiæ ſacerrimis cerimoniis renunciavit ANTISTITEM.

Quare utere fructu Virtutis Tuæ, utere digna laboribus gloria. Eccleſiæ ſubſidio, Religioni præſidio, Genti Tuæ Illuſtriſſimæ ſolatio vive diu beatiſ

ſimus

cnych iedneyże krwie związkiem łączycie z sobą.

Y toć było zámierzenie, do ktorego między náci-ſkiem pracy dążyły chęci moie Jaśnie Wielmożny Pá nie. *Mowiłem, iak mię to cieſzy wielce, że wielka cnotá ná tym Godności ſtánęła ſtopniu, ktorego we-dług mniemania wſzyſtkich, dawno iuż godną byłá. Mo wiłem, iak mię to uweſela, że oraz Godność ſama tę zyſkuie pociechę, ktorey pragnęłá zawſze. W pier-wſzym dziale mowiłem, że Cnota od Godności nád-grodę, w drugim, że Godność od Cnoty zálecenia ná-byłá. Coż ſię więcey zoſtaie? Zechcęć życzyć pomyśl ności y życia? Już tego dawno Jaśnie Wielmożny Jegomość Xiądz* Iłowiecki, *Opat Lędzki, á w Za-konie Cyſterſkim Mąż wielce záſłużony, uprzeymie życzył. On Cię zwyczaynemi obrządkami poświę-cił Zgromadzeniu zá OYCA, on według Kościelne-go przepiſu ogłosił Cię OPATEM.*

Przeto używay owocu záſługi Twoiey, używay przyzwoitey Cnotom Twoim Godności. Ku obronie Kościołá, ku wſparciu Zakonu Twego, ku ukonten-towaniu Imienia, żyi wieki nayſzczęśliwſze. Szá-

simus. Favor Principum, Cætus Sacri reverentia, Cœlorum clementia militet semper Tibi. Deus vero eo fortunatam vitam protendat Tuam, dum annorum numerus virtutum meritorumq; Tuorum innumerabilitatem æquat. DIXI.

cunek między Pány, uszanowanie między świętym Zgromadzeniem, Niebios łáskawe względy niech Cię co dzień sławnieyszym czynią: BOG zaś niech dotąd w trwałym życiu utrzymuie, poki bieg życia Twego cnot, y czynow chwalebnych wielości nie wyrowna.

KONIEC.

Biblioteka Jagiellońska
stdr0025500